

**Общински план за развитие
на Община Куклен
за периода 2014-2020 г.**

Съдържание

Въведение	4
1. Анализ на икономическото и социалното развитие на общината	8
1.2. Състояние на местната икономика	14
1.3. Развитие на социалната сфера и човешките ресурси	22
1.4. Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията	27
1.5. Екологично състояние и рискове	37
1.6. Административен капацитет	43
1.7. SWOT анализ	45
2. Цели и приоритетите за развитие на общината за периода 2014-2020 г.	48
2.1. Визия	48
2.2. Обща цел	48
2.3. Стратегически цели	48
2.4. Приоритети за развитие	48
2.5. Специфични цели, мерки (по приоритети)	49
3. Индикатори за наблюдение и оценка на плана	58
4. Необходими действия по наблюдението, оценката и актуализацията на плана	61
4.1. Пасивни методи за събиране на обратна връзка, които общината ще прилага:	61
4.2. Активни методи за събиране на обратна връзка, които общината ще прилага:	61
4.3. Рискове и предизвикателства	62
5. Описание на необходимите действия за прилагане принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност	63

5.1. Принципи, които общината ще следва за успешно включване на всички заинтересовани страни	63
5.2. Етапи на включването на гражданите и заинтересованите страни в планирането и програмирането	63
5.3. Някои подходи за вземане на съвместни решения	64

Приложение 1: Програма за реализация на Общинския план (списък с проекти)

Приложение 2: Обобщена индикативна финансова таблица

Въведение

Във фокуса на Общинския план за развитие е развитието на Община Куклен през следващите седем години. Пространственият обхват на Общинския план за развитие включва град Куклен и прилежащите ѝ пет села – с. Добралък, с. Руен, с. Гълъбово, с. Цар Калоян и село Яврово. Общинският план е със средносрочно действие, като времето за неговото изпълнение съвпада със следващия програмен период на ЕС (2014-2020 г.) Общинския план за развитие на Куклен следва да бъде изготвен с оглед нормативно приетата методика, да е съвместим със стратегията на Област Пловдив и възможностите на законодателството в областта на регионалното развитие.

Има няколко фактора, които ни дават основание да поддържаме твърдението за изключителното геостратегическо местоположение на община Куклен. Общинският център е само на 8 км от вторият по големина град в България, с целият му човешки и икономически потенциал. Летище Пловдив (Крумово) е в непосредствена близост до североизточната граница на общината. Път II-86-Пловдив-Асеновград-Смолян-Рудозем-Ксанти прави Бяло море и пристанище Порто-Лагос много по-близо от пристанище Бургас и Черно море. В близост сме до автомагистрала "Тракия" и до международният ЖП път Белград-София-Пловдив-Истанбул.

Присъствието на Лесопарк "Родопи" върху територията на общината със значителния си потенциал за развитието на краткотрайния отдих и зимни спортове ни даде основание, като един от главните приоритети на развитие на общината да запишем – „Развитие на туризма.

Общинския план за развитие на община Куклен за периода 2014-2020г. е разработен в съответствие с предвижданията на

- Областна стратегия за развитие на област Пловдив (2014-2020) г.,
- Националната стратегия за регионално развитие (2012-2022),
- Националната програма за реформи (2011-2015),
- Националната програма за развитие България 2020,
- Стратегията „Европа 2020”
- Общинския план за развитие на община Куклен за периода 2007-2013, от гледна точка на приемствеността.

Общинския план за развитие на община Куклен съответства с целите и приоритетите на ЕС в областта на регионалната политика и стратегията „Европа 2020”, наречена още кохезионна политика, в рамките на периода 2014-2020, подкрепя създаването на работни места, конкурентоспособността, икономическия растеж, подобряването на качеството на живот и устойчивото развитие.

Основният стратегически документ на ниво Европейски съюз, който задава рамката на развитието му до 2020 е стратегията „Европа 2020”. На базата на него всички държави-членки на ЕС и техните райони работят за очертаване политиките си за развитие, като част от общ механизъм за обединяване на целите им с целите на европейско ниво. Стратегията „Европа 2020“ за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж адресира очакваните резултати на развитието до 2020 г. по отношение на заетостта, иновациите, образованието, борбата с глобалните заплахи от климатични промени и енергийна зависимост, бедността.

В рамките на стратегията са маркирани 5 стратегически цели с конкретните количествени индикатори за постигането им:

1. Трудова заетост
2. НИРД и иновации
3. Климатични промени и енергия (намаляване на емисиите на парникови газове с 20 %)
4. Образование (намаляване на процента на преждевременно напусналите училище и увеличаване на завършилите висше образование)
5. Бедност и социално изключване

Като интегриран рамков документ, който очертава политиките за развитие на България за периода до 2020 г. в пълно съответствие със стратегията Европа 2020, Националната програма за развитие България 2020, обхваща пълния спектър от действия на правителството за социално-икономическото развитие на страната. Програмата служи за отправна точка при разработването на програмни документи за целите на достъпа до конкретен финансов ресурс.

Програмата поставя постигането на три основни цели:

1. Повишаване на жизнения стандарт чрез конкурентоспособно образование и обучение, създаване на условия за качествена заетост и социално включване и гарантиране на достъпно и качествено здравеопазване.

2.Изграждане на инфраструктурни мрежи, осигуряващи оптимални условия за развитие на икономиката и качествена и здравословна околна среда за населението.

3.Повишаване на конкурентоспособността на икономиката чрез осигуряване на благоприятна бизнес среда, прилагане на иновативни решения и повишаване на ресурсната ефективност.

За постигането на целите са определени осем приоритета на националната политика за развитие:

1.Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила.

2.Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване.

3.Постигане на устойчиво интегрирано развитие и използване на местния потенциал.

4.Развитие на аграрния отрасъл за осигуряване на хранителна сигурност и за производство на продукти с висока добавена стойност при устойчиво управление на природните ресурси.

5.Подкрепа на иновационните и инвестиционните дейности за повишаване на конкурентоспособността на икономиката.

6.Укрепване на институционалната среда за по-висока ефективност на публичните услуги за гражданите и бизнеса.

7.Енергийна сигурност и повишаване на ресурсната ефективност.

8.Подобряване на транспортната свързаност и достъпа до пазари.

Национална програма за реформи на Република България (2011-2015 г.) очертава следните приоритети:

1.По-добра инфраструктура, по-добра свързаност с Европа, устойчиви и конкурентоспособни региони, с достъпни услуги и по-добра свързаност помежду им и с по-слабо развитите територии, запазване и утвърждаване на българското културно-историческо наследство и природно богатство;

2.Конкурентоспособна младеж -намаляване на дела на рано напусналите училище, увеличаване броя на младите хора, завършили висше образование, стимулиране на младите учени, реализация на младите хора в България;

3.По-добра бизнес среда в ЕС-най-ниска данъчна тежест за бизнеса и домакинствата в ЕС, по-висока заетост, повече инвестиции (вкл. в НИРД и иновации), фискална стабилност;

4. По-голямо доверие в държавните институции – ефективна съдебна система и гарантиране на върховенството на закона, защита на интересите на гражданите и бизнеса, социална справедливост и сигурност.

Националната стратегия за регионално развитие (НСРР) (2012 -2022 г.) е основният документ, който определя стратегическата рамка на държавната политика за постигане на балансирано и устойчиво развитие на районите на страната и за преодоляване на вътрешнорегионалните и между регионалните различия/неравенства в контекста на общоевропейската политика за сближаване и постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. НСРР определя дългосрочните цели и приоритети на политиката за регионално развитие, която има интегрален характер, дава възможност за координация на секторните политики на територията и съдейства за тяхното синхронизиране. С оглед на изходното състояние са определени четири стратегически цели:

1: Икономическо сближаване в европейски, национален и вътрешнорегионален план чрез развитие на собствения потенциал на районите и опазване на околната среда.

2: Социално сближаване и намаляване на регионалните диспропорции в социалната сфера чрез създаване на условия за развитие и реализация на човешкия капитал

3: Териториално сближаване и развитие на трансгранично, междурегионално и транснационално сътрудничество

4: Балансирано териториално развитие чрез укрепване на мрежата от градове-центрове, подобряване свързаността в районите и качеството на средата в населените места.

1. Анализ на икономическото и социалното развитие на общината

1.1. Обща характеристика на общината

Община Куклен е една от най-новите общини от Пловдивска област. Учредена е с Указ № 167 от 25.06.2001г. на Президента на Република България. Заема площ от 148 кв.км., с която се нарежда в групата на малките общини в областта и страната.

Разположение и предимства на общината

Община Куклен се намира в Южен централен район за планиране (NUTS 2), област Пловдив (NUTS 3, код – BG221). Общинския център – град Куклен се намира на 12 км. от центъра на област Пловдив – гр. Пловдив.

На север-североизток общината заема част от периферията на Горно-тракийската низина, с надморска височина 160-180м. Останалата територия е разположена върху части от Централно-Родопския дял "Чернатица" с надморска височина от 400 - 450м. над Куклен, до 1650-1700м. на юг над летовище "Бяла Черква.

Има няколко фактора, които ни дават основание да поддържаме твърдението за изключителното геостратегическо местоположение на община Куклен. Преди всички, общинският център е само на 8 км от вторият по големина град в България, с целият му демографски, икономически, научен и университетски потенциал.

Летище Пловдив (Крумово) е в непосредствена близост до североизточната граница на общината. Път II-86-Пловдив-Асеновград-Смолян-Рудозем-Ксанти прави Бяло море и пристанище Порто-Лагос много по-близко от пристанище Бургас и Черно море. В близост сме до автомагистрала "Тракия" и до международният жп път-Белград-София-Пловдив- Истанбул.

Със своята площ от 148 кв. км. общината е сред малките общини от областта и страната, но е по-голяма от общините Кричим, Перушица, Стамболийски и Сопот от Пловдивска област. Община Куклен функционира пълноценно върху

територия, която не се отличава с природни залежи на суровини, които да спомагат за нейното развитие. Отсъстват залежи на подземни суровини, обработваемата земя е силно ограничена, липсват значими реки, които да могат да се ползват за напояване или за изграждане на тях на енергийни мощности.

Въпреки ограничените природни ресурси, общината има значителен потенциал за развитие. Тя има *добро геостратегическо местоположение* по отношение на:

- транспортна обвързаност с пътища от по-висок клас – общината се намира на терен, през който минава път II-86. Общината е разположена на югоизток от път II – 86 – Пловдив – Асеновград – Смолян – Рудозем, а чрез пътните връзки от по-нисък клас се реализира свързка с прилежащите територии, към които попада изцяло и територията на община Куклен. След откриване на новия КПП-Рудозем(с.Чепинци), разстоянието между с.Куклен и пристанището Порто Лаго на Бяло море е с над 130 км. по-късо, отколкото е до гр.Бургас на Черно море (пътят от българска страна е готов от 2010 г., но от гръцка до 2013 г. все още не е завършен).
- принадлежност към зоната на непосредствено влияние на гр. Пловдив – тази близост е обективен фактор за развитие на интензивни връзки, както по линия на ежедневните трудови пътувания, така и по линия на културно-битовите пътувания, на засиления обмен на стоки и услуги. Голяма част от трудоспособното население на общината работи или учи в областния център, без да се налага да сменя местоживеенето си. В същото време от Пловдив пътуват специалисти, които са дефицитни за общината. Близостта улеснява и използването на всички институции в града. Благоприятни фактори за това са централното географско разположение и сравнително добрата инфраструктура. В близост е международното летище Крумово; Автомагистрала А1 - „Тракия”, част от Европейски път Е80, Паневропейски транспортен коридор 4 и Паневропейски транспортен коридор 8 преминава на 5 км северно от града, а разстоянието по нея до София е 120 км., града има добре развита система от първокласни пътища и железопътна мрежа.
- по отношение на териториални ресурси, които благоприятстват висока инвестиционна активност – Промислено-търговска зона куклен АД – дружеството е създадено с цел администриране и управление на зоната, чрез предоставяне на всички необходими услуги на инвеститорите за съкращаване и

преодоляване на административно- бюрократичните процедури. Зоната е инициатива на "КЦМ 2000" АД, "Сиенит холдинг" АД и община Куклен.

Един от основните акценти при анализите и оценките на природния потенциал на община Куклен е „Лесопарк Родопи”. Голяма част от тази лесопаркова територия с особен статут на експлоатация и опазване е непосредствено обвързана с община Куклен.

Демографско развитие и човешки ресурси

Населението на община Куклен към началото на 2011 г. е 6 431 души. В общинският център Куклен живеят 90% от населението на общината. През последните няколко години във всички общини на област Пловдив, с изключение на град Пловдив се наблюдава намаляване на броя на населението, което е един от основните неблагоприятни фактори за бъдещото им развитие. Запазва се и тенденцията на застаряване на населението.

Община Куклен е с по-висок от средния за областта коефициент на раждаемост и с по-нисък от средния за областта коефициент на смъртност. През 2009 г. общините Пловдив и Куклен са единствените с положителен естествен прираст.

По брой на населението община Куклен попада в групата на малките общини. Характерна нейна особеност е силната концентрация на населението в общинския център – град Куклен.

Население към 31.12. в община Куклен по години, населени места и пол (бр.)									
година	Общо			В градовете			В селата		
	ВСИЧКО	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
2007	6560	3175	3385	5907	2855	3052	653	320	333
2008	6546	3170	3376	5902	2859	3043	644	311	333
2009	6540	3168	3372	5896	2855	3041	644	313	331
2010	6472	3132	3340	5837	2824	3013	635	308	327
2011	6418	3142	3276	5854	2878	2976	564	264	300
2012	6395	3107	3288	5855	2859	2996	540	248	292

източник: НСИ

Население по населени места към 01.02.2011 г. (бр.)	
Населени места	Общо

населени места	Общо	Мъже	Жени
община КУКЛЕН	6431	3147	3284
гр. КУКЛЕН	5858	2879	2979
с. ГЪЛЪБОВО	183	90	93
с. ДОБРАЛЪК	98	41	57
с. РУЕН	156	71	85
с. ЦАР КАЛОЯН	68	34	34
с. ЯВРОВО	68	32	36

източник: НСИ

В края на 2012 г. в град Куклен са живели 5855 души, което представлява 92% от общия брой на населението на общината. Тази концентрация се запазва в продължение на последното десетилетие.

Поземлени ресурси

Планинският характер на релефа на общината е причината по-голямата част от площта ѝ да е заета от горски територии - 92 380 дка – 62.42%. На второ място по размер са земеделските земи. Те заемат 49 850 дка.- 33.68%. Урбанизираните територии са 3900 дка – 2.64%. Територии за транспорт и инфраструктура – 1100 дка - 0.74%

Обработваеми земи

Материална основа за развитието на аграрния сектор е размерът на обработваемите земи, с които разполага общината. Начина на използване на този поземлен ресурс дава отражение за мястото и ролята на селскостопанското производство. Важна особеност в използваемостта на обработваемите земи има и тяхната структура включваща:

ниви – 25 939 дка – 59.7%

трайни насаждения – 13 310 дка – 5.39%

земи по параграф 4 от ЗСПЗЗ – 974 дка – 2.2%

земи в населени места и други урбанизирани територии – 639 дка -1.5%

На един живеец в Куклен се пада възможността да обработва средно 2.84 дка, докато 1 живеец в с.Добралък има възможността да обработва средно 85.10 дка; в с.Яврово -69.48 дка; в с.Гълъбово 22 дка и т.н.

Горски ресурси

От територията на общината най-голям е делът на горите 92 380 дка, което представлява 62.42% от целия поземлен ресурс на общината. Те заемат землищата на с.Руен, с.Цар Калоян, с.Добралък, с. Гълъбово и с.Яврово, като в землищата на същите села, с изключение на това на с.Руен се включва и лесопарк "Родопи" с 23 000 дка.

История, култура и туризъм

Исторически факт за възникването на името на града е, че до 20-те години в тогавашното село Куклен живеят много гърци и самите те наричат селището Куклена (на гръцки: Κούκλενα). През 20-те години на 20 век гръцките жители на селото емигрират в Гърция и много от тях се заселват в село Яворница, прекръстено на Неа Куклена, днес Трилофо. В турски тимарски регистър за Пловдивско от 1488 г., селото е отбелязано под името Кюклине. В джелепкешанския регистър от 1576 г. се споменава като Село Куклена с махала Банище.

Основен ресурс за развитие на на туризма е Лесопарк "Родопи", който е разпрострян на площ от 23 000 дка. Той попада в землищата на съставните села Гълъбово, Цар Калоян, Добралък и Яврово (с надморска височина от 700 м до 1700м.). В него са формирани 4 курортно-туристически ядра - "Здравец" - с 1250 м; "Копривките" с 1350 м; "Студенец" - 1450 м и "Бяла Черква" - с 1700 м.

Общината е известна с манастира „Св. св. Козма и Дамян“, наричан още „Св. Врач“ („Св. Врачове“). Към манастира има малка църква, за която се счита, че е една от най-старите християнски църкви в България. Манастирът е една от емблематичните културни забележителности в района. Манастирът е строен през 14 век, предполага се от същите майстори-братя Вакуриани, строители на изключителния Бачковски манастир. В църквата към него има запазени много ценни стенописи и икони, отразяващи различните епохи, през които манастирът е успял да оцелее през няколко вековната си история.

В летовище "Бяла Черква" функционират няколко ски писти, като на една от тях , която е с надморска височина на старта-1650 м, дължина на пистата 1100м, разлика в надморската височина-180 м., се провеждат състезание от регионален мащаб. Същата е съоръжена със ски влек, с дължина 960 м.и има 32 теглича с котви за двама скиори. Проектните проучвания показват, че тук могат да се

направят още 6 писти, или общо 7, с обща дължина около 10-12 км., с възможности по тях да се пързалят едновременно 2500 скиори.

1.2. Състояние на местната икономика

С изключение на спада през 2009 г., породен от кризата в икономиката, произведената продукция в стойностно изражение в общината расте с всяка изминала година.

Броят на нефинансовите предприятия, които функционират на територията на община Куклен расте от 2008 до 2011 г. Данните за отделните икономически дейности са частично конфиденциални и за това не може да се направи по-ясно сравнение и анализ на относителния дял на всяка една от тях, но от изложените данни си личи, че икономическа дейност „Г Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ има основен дял в общия им брой за всяка година.

Друг проблем пред събирането на статистически данни за състоянието на местната икономика е фактът, че някои от предприятията, които извършват дейността си на територията на община Куклен се отчитат в други градове, където се намират главните им офиси, администрация или централи. Пример за това са едни от главните предприятия работещи в общината – КЦМ 2000 АД се отчита в гр. Пловдив, а Мекалит се отчита в гр. София.

Данните за средните годишни заплати на наетите лица по сектори и икономически дейности в общината също отразяват влиянието на настъпилата през 2009 г. икономическа криза. В последващите години предкризисните равнища на тези стойности бързо са достигнати, а дори и надминати, което показва, че динамиката на икономическото развитие в общината е доста силна и е в състояние да се надгражда доста бързо. Наблюдава се през годините промяна в отношението между сумата на заплатата в преработвателната промишленост и в търговията. Докато през 2008 г. по-голяма е сумата при търговията, развитието на икономиката в общината води до изменение, което се изразява в обръщане на отношението, или тенденцията е към увеличаване на заплатата в сектора на преработващата промишленост спрямо търговията.

Разрешителните за строеж през 2011 и 2012 година за показни за развитието на бизнеса и жилищното строителство. От данните за площта на РЗП личи, как след навлизането на кризата през 2009 г. броят им намалява и в последствие възвръща стойности от предкризистния период, като дори ги надминава. При

стойностите на строеж от тип „други“ ясно си личи рязкото покачване в засртойваната площ, която се узаконява. Това е свързано с развитието на индустриалната зона в общината.

ОСНОВНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ НА НЕФИНАНСОВИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ В ОБЩИНА КУКЛЕН ПО ИКОНОМИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ				
година	Брой единици			
	2008	2009	2010	2011
ОБЩО ЗА ОБЩИНА КУКЛЕН	166	193	194	205
A СЕЛСКО, ГОРСКО И РИБНО СТОПАНСТВО	4	7
C ПЕРЕРАБОТВАЩА ПРОМИШЛЕНОСТ	40	40	38	37
F СТРОИТЕЛСТВО	12	11	11	9
G ТЪРГОВИЯ; РЕМОТ НА АВТОМОБИЛИ И МОТОЦИКЛЕТИ	73	91	90	94
H ТРАНСПОРТ, СКЛАДИРАНЕ И ПОЩИ	..	4	4	3
I ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЬОРСТВО	17	23	21	21
J СЪЗДАВАНЕ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ТВОРЧЕСКИ ПРОДУКТИ; ДАЛЕКОСЪОБЩЕНИЯ	..	3	3	4
L ОПЕРАЦИИ С НЕДВИЖИМИ ИМОТИ	4	5
M ПРОФЕСИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ И НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ
N АДМИНИСТРАТИВНИ И СПОМАГАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ
Q ХУМАННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СОЦИАЛНА РАБОТА	7	7	8	10
R КУЛТУРА, СПОРТ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ
S ДРУГИ ДЕЙНОСТИ	5	7	8	11
	Произведена продукция, хил. лв.			
година	2008	2009	2010	2011
ОБЩО ЗА ОБЩИНА КУКЛЕН	25146	16776	28 021	34 742
A СЕЛСКО, ГОРСКО И РИБНО СТОПАНСТВО	651	673
C ПЕРЕРАБОТВАЩА ПРОМИШЛЕНОСТ	15531	9315	19 822	25 396
F СТРОИТЕЛСТВО	2409	2347	2 297	1 903
G ТЪРГОВИЯ; РЕМОТ НА АВТОМОБИЛИ И МОТОЦИКЛЕТИ	2812	2190	2 255	3 831
H ТРАНСПОРТ, СКЛАДИРАНЕ И ПОЩИ	..	624	801	899
I ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЬОРСТВО	1392	1455	1 684	1 476
J СЪЗДАВАНЕ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ТВОРЧЕСКИ ПРОДУКТИ; ДАЛЕКОСЪОБЩЕНИЯ	..	146	144	185
L ОПЕРАЦИИ С НЕДВИЖИМИ ИМОТИ	62
M ПРОФЕСИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ И НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ	-
N АДМИНИСТРАТИВНИ И СПОМАГАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ
Q ХУМАННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СОЦИАЛНА РАБОТА	374	204	219	229
R КУЛТУРА, СПОРТ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ
S ДРУГИ ДЕЙНОСТИ	29	50	39	34
	Заети лица, бр.			
година	2008	2009	2010	2011

ОБЩО ЗА ОБЩИНА КУКЛЕН	1045	815	785	796
A СЕЛСКО, ГОРСКО И РИБНО СТОПАНСТВО	38
C ПЕРЕРАБОТВАЩА ПРОМИШЛЕНОСТ	613	384	347	332
F СТРОИТЕЛСТВО	65	62	56	42
G ТЪРГОВИЯ; РЕМОНТ НА АВТОМОБИЛИ И МОТОЦИКЛЕТИ	177	173	168	224
H ТРАНСПОРТ, СКЛАДИРАНЕ И ПОЩИ	..	27	24	18
I ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЬОРСТВО	76	88	91	93
J СЪЗДАВАНЕ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ТВОРЧЕСКИ ПРОДУКТИ; ДАЛЕКОСЪОБЩЕНИЯ	..	7	6	5
L ОПЕРАЦИИ С НЕДВИЖИМИ ИМОТИ	6
M ПРОФЕСИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ И НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ	-
N АДМИНИСТРАТИВНИ И СПОМАГАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ
Q ХУМАННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СОЦИАЛНА РАБОТА	31	16	22	20
R КУЛТУРА, СПОРТ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ
S ДРУГИ ДЕЙНОСТИ	8	8	8	12

Наети лица, бр.				
година	2008	2009	2010	2011
ОБЩО ЗА ОБЩИНА КУКЛЕН	1045	675	634	641
A СЕЛСКО, ГОРСКО И РИБНО СТОПАНСТВО
C ПЕРЕРАБОТВАЩА ПРОМИШЛЕНОСТ	613	359	321	310
F СТРОИТЕЛСТВО	65	55	51	37
G ТЪРГОВИЯ; РЕМОНТ НА АВТОМОБИЛИ И МОТОЦИКЛЕТИ	177	105	104	148
H ТРАНСПОРТ, СКЛАДИРАНЕ И ПОЩИ	..	26	23	18
I ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЬОРСТВО	76	67	71	77
J СЪЗДАВАНЕ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ТВОРЧЕСКИ ПРОДУКТИ; ДАЛЕКОСЪОБЩЕНИЯ
L ОПЕРАЦИИ С НЕДВИЖИМИ ИМОТИ
M ПРОФЕСИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ И НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ	-
N АДМИНИСТРАТИВНИ И СПОМАГАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ	-	-	-	-
Q ХУМАННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СОЦИАЛНА РАБОТА	31	12	12	9
R КУЛТУРА, СПОРТ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ
S ДРУГИ ДЕЙНОСТИ	8

(..) Данните са конфиденциални.

(-) Няма данни.

Източник: НСИ

СРЕДНА ГОДИШНА ЗАПЛАТА НА НАЕТИТЕ ЛИЦА ПО СЕКТОРИ И ИКОНОМИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ В ОБЩИНА КУКЛЕН				
Обществен сектор				
година	2008	2009	2010	2011
Община Куклен	5482	6224	6978	6622
Селско, горско и рибно стопанство	-	-	-	-

Административни и спомагателни дейности	..	-
Държавно управление
Образование	5395	6432	7533	7672
Хуманно здравеопазване и социална работа	5113	2672	3900	4971
Култура, спорт и развлечения
Други дейности	3732	3934	4239	3711

(..) Данните са конфиденциални.

(-) Няма данни.

Източник: НСИ

РАЗХОДИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ДМА И ПРИДОБИТИ ДМА В ОБЩИНА КУКЛЕН ПО ИКОНОМИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ					
Разходи за ДМА, хил. лв.					
година	2008	2009	2010	2011	
Общо	17615	2381	3097	4080	
Селско, горско и рибно стопанство	217	
Добивна, преработваща и друга промишленост; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	11095	1061	2165	1993	
в т.ч.: Преработваща промишленост	..	1061	1195	1605	
Строителство	980	602	265	..	
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	5164	654	507	914	
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	..	-	-	..	
Операции с недвижими имоти*	100	..	
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	-	-	-	-	
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	-	..	
Други услуги	49	
Придобити ДМА, хил. лв.					
година	2008	2009	2010	2011	
Общо	12699	4211	4167	3610	
Селско, горско и рибно стопанство	
Добивна, преработваща и друга промишленост; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	..	3094	2422	2081	
в т.ч.: Преработваща промишленост	..	881	1452	1693	
Строителство	..	565	..	183	
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	1214	482	853	988	
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	..	-	-	..	
Операции с недвижими имоти*	

Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	-	-	-	-
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	..	23	-	..
Други услуги	49

(..) Данните са конфиденциални.

(-) Няма данни.

Източник: НСИ

Индустриална зона Куклен:

Проектът “ Промислено-търговска зона Куклен “ е резултат от инициативата на частни предприемачи и се ползва с подкрепата на община Куклен.

Индустриалната зона се стопанисва като акционерно дружество, което е иницирано от три страни – КЦМ 2000 АД - Пловдив, Сиенит холдинг АД – Пловдив и община Куклен. Общината притежава 25% от акциите на дружеството.

Първият инвеститор в дружеството е Сиенит холдинг АД – Пловдив.

Дружеството е специализирано в изграждането на промишлени и обществени сгради, в производството на бетонови и стоманобетонови изделия и в търговията със строителни материали. Дейността на фирмите от групата на “Сиенит холдинг“ АД обхваща цялостния процес на строителството – през всички фази на проектирането до завършване на обектите и реализацията им на строителния пазар, чрез собствено финансиране или чужди инвестиции. Холдингът е инициатор и основен реализатор на проект “Индустриална зона Раковски”, който вече работи и се развива в община Раковски.

Вторият инвеститор в ПТЗ Куклен е КЦМ 2000 АД – Пловдив. Чрез главната си индустриална единица – Комбинатът за цветни метали, дружеството заема лидерски позиции на Балканите в производството на цветни метали и сплави. Дружеството притежава значителен опит в изграждането, управлението и развитието на индустриалната зона, в която развиват дейността си основна част от фирмите на групата.

Целта на ПТЗ Куклен е да създава възможности и условия за инвеститорите, така че да ги подпомага в дейностите по производство, складиране и търговски дейности, всичко в едно добре организирано целево място, по най-добрия и бърз

начин. Дружеството е създадено с цел администриране и управление на зоната, чрез предоставяне на всички необходими услуги на инвеститорите за съкращаване и преодоляване на административно- бюрократичните процедури.

Чрез концентрацията на дейности на едно място зоната предоставя възможности за намаляване на себестойността на продуктите, както и дава възможност за разширяване и увеличаване на цялостната ефективност на функциониращите в нея субекти.

Зоната стимулира инвеститорите, като им предоставя възможност да работят при най-благоприятни материални, административни и инфраструктурни условия. Притежава терен, разположен на 10 км югоизточно от гр.Пловдив, на път II-86 - Пловдив-Асеновград-Смолян-Рудозем. Според административното разделение на Р България, промишлената зона попада в обхвата на Тракийско-Странджанската природо-географска област, Горнотракийска подобласт, Пловдивски район, в центъра на Южен централен район.

Близостта на зоната до гр.Пловдив и осигурява бърз и лесен достъп до стратегически за страната промишлен, търговски, научен, културен и комуникационен център.

Функционирането на 6 висши учебни заведения, 8 професионални гимназии и 6 специализирани училища, наред с редица научни звена и училища от системата на БАН и МОН, в непосредствена близост е солидна предпоставка за наличието на широк спектър от високо квалифицирани кадри за нуждите на потенциални инвеститори в разположението на ПТЗ.

Други големи предприятия на територията на община Куклен

Заводът за производство на препарати за растителна защита “Агрива” АД. Агрива АД е създадена през 1932 г., за да задоволи пазара на препарати за растителна защита в България. След преобразуването в акционерно дружество през 1998 година, постепенно се превръща в една от водещите компании в сферата, която произвежда, внася и търгува с хербициди, фунгициди, инсектициди, биостимулатори, растежни стимулатори и микроелементи.

Заводът за горещо поцинковане, собственост на „Юпитер Холдинг“ АД, е разположен на терен с обща площ от 25 200 кв.м., а застроената производствена площ е 6200 кв.м. В завода е разположена най-голямата вана за горещо поцинковане в България – дължина 13 м, широчина 1.6 м, и дълбочина 3.2 м, а годишният капацитет на производството е около 50 000 тона.

Друг голям холдинг, който работи в община Куклен, е Акташ Холдинг. Той открива през 2008 година своя производствена база тук, като така разгръща производството си на пневморесьори и хидроизолационни мембрани. Завършеният комплекс включва производствени цехове, складови халета, административна и сервизна част по съвременни стандарти.

В общината се развива и предприятието Мекалит България, дъщерно дружество на немската група Мекалит. Мекалит е пазарен лидер в разработването и производството на ултразвуково заварени плотове и компоненти от пластмаси за домакински електроуреди. Сред клиентите на компанията са фирмите "Бош-Сименс Хаусгерете групе", "Либхер", "Миле", "Гагенау", "Неф" и др. Предприятието включва производствено-складов корпус и административна сграда със застроена площ 5768 кв.м.

Туризм

Един от главните приоритети на бъдещото развитие на общината е туризмът. Основен ресурс за развитие на на туризма е Лесопарк "Родопи". В съответствие със задълженията на общината, произтичащи от Закона за туризма, са издадени удостоверения за категоризация /категорийна символика/ на следните обекти:

- хотел "Студенец" - 26 легла
- хотел "Родопи" - 65 легла
- хотел "Балкан" - 30 легла
- хотел "Копривките" - 70 легла
- хотел "Дружба" - 71 легла
- хотел "Яврово" - 40 легла
- хотел "Трансинг" - 150 легла
- хотел "Диана" - 130 легла
- еко хотел „Здравец“ - 200 легла

1.3. Развитие на социалната сфера и човешките ресурси

Общото намаляване на населението се дължи повече на осезаемото намаляване на населението в селата, отколкото на незначителното намаляване на населението в град Куклен.

Въпреки описаната картина на бавно намаляване на населението в общината, данните за механичното движение на населението в нея посочват положителен общ механичен прираст на хора в община Куклен от 2011 година насам. Тези стойности са благодарение на намаляващият брой на изселените хора.

Стойностите отразяващи броя заселени хора в общината за последните 6 години показват намаляващ тренд.

Механично движение на населението в община Куклен по пол от 2007 до 2012 г.									
година	Заселени			Изселени			Механичен прираст		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
2007	100	34	66	111	43	68	-11	-9	-2
2008	108	46	62	74	28	46	34	18	16
2009	89	44	45	102	44	58	-13	0	-13
2010	82	36	46	123	55	68	-41	-19	-22
2011	72	33	39	72	29	43	0	4	-4
2012	63	17	46	60	34	26	3	-17	20

Източник: НСИ

Анализът на данните за възрастовото разпределение на населението по местоживеене показва, че възрастовата структура на населението в общинския център – гр. Куклен и останалите селища в общината е коренно различна.

Относителния дял на групата от 15 до 59 навършени години за гр. Куклен към 01.02.2011 г. е 62%, докато този процент общо за останалите селища в общината е 27%.

За последното десетилетие относителния брой на хората в надтрудоспособна възраст остава почти непроменен. Промяна има при населението в трудоспособна възраст – през 2012 спрямо 2001-2003 г. този процент е нараснал от 57% на 60% за сметка на намален процент на населението в под-трудоспособна възраст.

Структура на населението под, във и над трудоспособна възраст към 31.12.2012 г.						
Общо	Под	Във	Над	Под	Във	Над
6431	844	3794	1793	13.2%	60.0%	26.8%

Източник: НСИ

По-съществен извод с оглед на данните за трудоспособността на населението спрямо законите на страната е, че благодарение на силното влияние на гр. Куклен, все още общината като цяло е една от жизнените (от гледна точка на съществуващата възрастова структура) в областта на страната. Има общини, в които трудоспособното население е с относителен дял под 40%-45%. Жизнеността на общината в лицето на гр. Куклен се запазва в по-голяма степен, отколкото на останалите териториални единици.

Живородени деца в община Куклен			
година	Общо	момчета	момичета
2007	75	32	43
2008	57	32	25
2009	89	46	43
2010	53	24	29
2011	58	34	24
2012	68	35	33

Източник: НСИ

Въпреки положителното механично движение на населението и увеличаването на живородените деца през последните 2 години, общият брой на населението остава намаляващ за последните 6 години от преброяването. Това се дължи на по-високата смъртност спрямо раждаемост в общината (отрицателен естествен прираст).

По данни от преброяването проведено към 01.02.2011 г. населението по етнически състав и групи по вероизповедание в община Куклен е доста пъстър. Поради голямата тежест на общинския център във формирането на общия брой на населението на общината, етническият състав на града, както и вероизповеданието там, предопределя етническият състав и вероизповеданието на общината като цяло.

По отношение на вероизповеданието в общината преобладава източноправославното, с около 3/5 от населението, след него по популярност е мюсюлманското с около 1/5 и 1/10 от населението не се самоопределя. Останалите типове вероизповедание да отразени статистически от много малко души.

По критерия етнос, в общината преобладава основно на групата с български етнос, след него по наситеност е турския етнос и трети по популярност е етническата група, в която хората се самоопределят като роми.

Съгласно направеното преброяване на населението от НСИ, икономически активното население в трудоспособна възраст на общината към 01.02.2011 г. е 2735 души. Интересно е да се отбележи, че при сравнението на долните две таблици се забелязва, че броя на икономически активните лица в над трудоспособна възраст е 20 души, при общ брой на лицата навършили над 64 години – 1342 души. Това е голям брой икономически неактивно население в застаряваща възраст, което упражнява голяма социална тежест.

По данни на НСИ за първото тримесечие на 2011г., коефициента на безработица на населението на 15 и повече навършени години за цялата страна е 12.2%. По този критерий община Куклен, със своите 12.38%, се развива в същия период около стойността на същия коефициент за страната. За справка, същият коефициент, но разглеждан за Южен централен статистически район е със стойност 14.6%, което показва по-добро положение на общината спрямо целия район на планиране(NUTS-2).

Население на 15 и повече навършени години по икономическа активност и пол							
Пол	Общо	икономически активни			коефициенти		
		общо	заети	безработни	икономическа активност	заетост	безработица
Общо	5587	2755	2414	341	49.31	43.21	12.38
Мъже	2714	1406	1185	221	51.81	43.66	15.72
Жени	2873	1349	1229	120	46.95	42.78	8.90

Източник: НСИ, данни към 01.02.2011 г.

По данни на НСИ за първото тримесечие на 2011 г., коефициента на безработица на населението между 15 и 64 навършени години е 12.3%. В община Куклен се наблюдава сходна стойност на този коефициент през този период. За сравнение, същият коефициент при населението на 15 до 64 навършени години, но

разглеждан за Южен централен район на планиране приема стойност от 14.7%, което отново показва по-добра позиция на община Куклен спрямо целия район за планиране.

Население на 15 и повече навършени години по икономическа активност и пол към 01.02.2011 г.									
Пол	Общо	Икономически активни			Икономически неактивни				
		общо	заети	безработни	общо	учащи	пенсионери	лица, заети само с домашни или семейни задължения	други
Общо	5587	2755	2414	341	2832	347	1876	249	360
Мъже	2714	1406	1185	221	1308	172	794	55	287
Жени	2873	1349	1229	120	1524	175	1082	194	73

Източник: НСИ, данни към 01.02.2011 г.

В резултат на силно застарялата възрастова структура на населението, в нито едно от селищата извън общинският център не функционира училище. В гр. Куклен има две училища- ЕСПУ "Отец Паисий", в което се обучават ученици до 8-и клас (между 500 и 550 ученика) и Професионална гимназия по селското стопанство с около 250 ученика. (ВРБК към МЗХ).

В град Куклен освен двете учебни заведения функционира и една детска градина. Сградите и материалния фонд на тези заведения е в процес на обновление и модернизация, като вече са изпълнени различни проекти по това направление, но е необходимо продължаване на тази практика.

Локализацията на функциониращата инфраструктура е отражение на управлението на демографския фактор – възрастова структура на населението, раждаемост и т.н. В резултат на проявлението на този фактор, на територията на общината образователен процес се провежда единствено в общинския център Куклен. В никое от останалите населени места не функционира училище или детска градина.

В непосредствена близост, в рамките на агломерацията се намират редица учебни заведения, които подготвят учащите до средно образование, а в град Пловдив се намират 6 висши учебни заведения. Тези факти комбинирани с достатъчно развитата транспортна система до градовете Пловдив и Асеновград допринасят за много добри възможности на населението за достъп до образователни услуги.

Население на 7 и повече години по образование към 01.02.2011 г. (бр.)								
Местоживееене	Общо	Висше образование	Средно образование	Основно образование	Начално образование	Незавършено начално	Никога не посещавал и училище	Дете
ОБЛАСТ ПЛОВДИВ	638369	123665	277959	144961	50131	31233	8969	1451
КУКЛЕН	6020	591	2633	1838	556	278	106	18
СТРУКТУРА %								
ОБЛАСТ ПЛОВДИВ	100.0	19.4	43.5	22.7	7.9	4.9	1.4	0.2
КУКЛЕН	100.0	9.8	43.7	30.5	9.2	4.6	1.8	0.3

Източник: НСИ

1.4. Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията

1.4.1. Свързаност и достъпност

По своето географско местоположение общината и нейният център заемат добро място в транспортно-комуникационната система на страната, като близостта ѝ с областния център е от стратегическо значение. Това ѝ дава предимство пред голяма част от другите общини в България по отношение на транспортните ѝ връзки с останалата част на страната. През територията ѝ преминават важни транспортни коридори в посоките изток и запад, както и връзки към северната и южната част на България. Локацията на общината предоставя редица логистични предимства, които са благоприятни за развитието на региона като инвестиционна дестинация. Транспортната инфраструктура на общината е представена основно с пътната инфраструктура.

Автомобилен транспорт

Пътната инфраструктура е представена от пътища включени в Републиканската пътна мрежа и общинска пътна мрежа, включваща IV класни пътища и местни такива.

Републиканската пътна мрежа е представена от :

участък от път PDV2112 /II–86, Пловдив – Асеновград/ –Смолян – 1км. от км. 12 +00 до км. 13+00

път PDV1255 /II – 86, Пловдив, кв.Коматево – п.к.Белащица/ - Марково – Граница общ. (Родопи - Куклен) – Гълъбово /III-8604/ III – 1127 –Пловдив – Брани поле – Белащица – Хижа Здравец – лет.Студенец – Бяла Черква – 28 км. – от км.11+00 до км.39 +00

Състоянието на път PDV2112 е добро, но трафика е изключително натоварен. Реализирането на планирания автомагистрален тип път (изграждане на второ платно) между Пловдив и Асеновград, ще облекчи до голяма степен транспортния трафик и ще скъси времето за пътуване.

Път PDV1255 /II – 86, Пловдив, кв.Коматево – п.к.Белащица/ - Марково – Граница общ. (Родопи - Куклен) – Гълъбово /III-8604/ е основния път, по който се осъществява връзката с лесопарк “Родопи”.

С много голямо значение се явява път III – 8606, който през 2004г. беше прекатегоризиран в 3 клас – в участъка от гр.Пловдив до СОУ “Отец Паисий” в центъра на гр.Куклен. Това е един от най-натоварените участъци с обществени транспортни средства, извършващи превоз на пътници с автобуси .

Основният за свързаността на общината път II-86 е единственият, който свързва двата най-големи града в областта – Пловдив и Асеновград, на юг достига до гр.Смолян и един от най-големите български зимни курорти Пампорово. В по-общ план, път II-86 е част от най-краткия транспортен коридор, свързващ Северна и Централна Европа през р.Дунав със Средиземно море.

Община Куклен няма оптимално изградена вътрешно-общинска пътна мрежа, съобразена с интензивността и насочеността на транспортните потоци, както и минимизиране на транспортните разходи. Тя включва :

- път PDV2112/ II–86, Пловдив- Асеновград/Куклен/ III-8606/- Основна артерия свързваща Асеновградско шосе при КЦМ с град Куклен. – Пътя е рехабилитиран по програма „САПАРД”
- път PDV2113 / III–8606/ Куклен – Манастира „Св.Св.Козма и Дамиан” – с.Гълъбово/III–8604/ - Пътя е рехабилитиран по програма „САПАРД” и свързва с.Гълъбово с общинския център гр.Куклен.
- път PDV2110 /III–8606 – Куклен – Руен – Яврово/PDV3016/, който е с най-голямо значение за интензифициране на вътрешно-общинските връзки, посредством реализирането на общинска транспортна схема. За този път има изработен технически проект (от км 0+00 до км 10+200). Участъка до с.Руен е рехабилитиран поетапно.
- път PDV3016 /II–86, Асеновград – Бачково / - Лясково – Граница общ. (Асеновград – Куклен) – Яврово – Добралък - /III - 8604) свързващ гр.Асеновград със с.Яврово и с. Добралък – летовище Бяла Черква. Същият би изиграл голяма роля за усвояване на туристическия потенциал на лесопарк “Родопи”.
- път PDV2254 /III–8606, Пловдив – Брестник/ - Граница общ. (Родопи - Куклен) – Куклен /III-8606/ е обиколен за с.Брестник. Удачно е проектиране и строителство на път с нормални параметри, с което конфликтните отсечки в регулацията на с.Брестник ще се избягнат, безопасността на движението ще се подобри и ще се съкрати пътя до гр.Куклен.

- път PDV2013/ II–86, Пловдив- Асеновград /- Асеновград, кв.Долни Воден – Граница общ.(Асеновград-Куклен) – Куклен/ PDV 2110/със старо наименование- IV – 6014 –осъществява директна връзка на гр.Куклен с втория по големина град в областта – Асеновград.
- макар и с малки дължини, отсечките на път PDV3111 / III – 8604, Гълъбово – Здравец/ - Цар Калоян, до път Път PDV1255 свързващ– с.Марково със с.Гълъбово, играят съществена роля в комуникацията с лесопарк”Родопи”.
- PDV1144 /III–8604/х.Здравец – лет.Копривките-х.Руен/PDV3016/ - Този път свързва х.Здравец с летовище Копривките и през х.Руен със с. Яврово с дължина около 9.5 км.
- не изграден, но в категория IV клас – 486223 е пътя свързващ летовище Бяла Черква със с.Ситово.

Общинската пътна мрежа след рехабилитацията на част от пътищата, както е посочено по-горе, е в задоволително състояние. Най-лошо е състоянието на път PDV2110 в участъка с.Руен-с.Яврово-от км 4+753 до км.10+200- тази част от пътя е сезонно – проходим, без трайна настилка. Без трайна настилка са и път PDV2013(Куклен – Долни Воден) и PDV2254 (Обиколен на с.Брестник в частта си от Община Куклен).

Северно от разположението на общината, на 30 минути път, се намира Автомагистрала „Тракия“ – А1 , която е част от международния път Е 80 – Белград – София – Пловдив – Истанбул. Тя е основна връзка във веригата на транспортните маршрути свързващи Европа и Мала Азия и е пресечна точка на три паневропейски коридора (IV, VIII, и X).

Въздушен транспорт

В непосредствена близост, на 3 км североизточно е разположено международно летище Пловдив – най-голямото карго летище на Балканите, от което има възможност да бъдат изпълнявани пътнически и товарни превози от всички големи авиопревозвачи.

Летището разполага с достатъчно голяма писта за излитане и кацане, позволяваща приемането на самолети от типа Boeing 767 и по-големи. На перона за паркиране на самолети са оборудвани 8 бр. стоянки за същия тип самолети. Предлага 24 часа пълно наземно и митническо обслужване на самолети, пътници

и товари. За нуждите на карго трафика разполага с четири склада от по 360 м². Летището е специализирано и в обслужване на обемни и извънгабаритни товари.

На 150 км западно от общината се намира най-голямото международно летище в национален мащаб – летище София.

Железопътен транспорт

Присъствието на ЖП-мрежа в общината е много оскъдно. Представена единствено от изградената ЖП връзка гр.Пловдив – индустриалната зона около КЦМ 2000 АД . От там по основните за България железопътни линии № 1 и 3 се прави железопътна връзка с пристанищата Бургас, Варна, Русе и Лом.

Макар и по този къс участък да не се извършват пътнически превози, неговото стопанско значение е огромно за транспортното обслужване на наличните производствени мощности.

Град Пловдив разполага с три пътнически железопътни гари и една специализирана гара за обработка на товари.

Морски и речен транспорт

Поради централното разположение на общината във вътрешността на страната, връзката с речните и морски пристанища се осъществява чрез автомобилен и железопътен транспорт по отлично развита пътна мрежа.

Отдалечение на зоната от морски и речни пристанища :

до пристанище Порто Лагос	220 км
до пристанище Бургас	300 км
до пристанище Варна	400 км
до пристанище Русе	350 км
до пристанище Лом	400 км

1.4.2. Техническа инфраструктура

Водопреносни мрежи, водоизточници, пречиствателни станции

В общината няма неводоснабдено населено място. Поради недостатъчни водни количества, особено през летния сезон, в някои от селата се въвежда режим на водоподаване - с.Гълъбово, с.Цар Калоян. Проблемът с водоподаването става още по-тежък в неработните дни, през които броят на населението в тези селища става многократно по-голям от постоянно живеещото население в тях. В голяма степен проблемът се утежнява и от състоянието на водопроводната мрежа. Същата е изградена изцяло от етернитови тръби, които са остарели и амортизирани, с течове по тях. Това води до значителни загуби на вода. В с.Руен съществува проблем с водоснабдяването на някои от имотите във вилните зони.

Една от причините лесопарк"Родопи" да не е развит в достатъчна степен като курортен център е и обстоятелството, че дебита на наличните водохващания е крайно недостатъчен, а силната амортизираност на главният водопровод прави проблема още по-голям. Има редица случаи, в които органите на ХЕИ спират временно експлоатацията на даден обект, поради липса на достатъчни количества вода или нарушени качества на същата. С извършената частична реконструкция на главния водопровод в участъка Хижа "Здравец" – летовище"Копривките", част от загубите на вода бяха преустановени. Трайно решение ще се получи, ако се реализира проект за реконструкция на водопровода в отсечката "Малинов връх" - Хижа "Здравец" на стойност по предварителни оценки около 300 000 евро. Проектът предвижда пълна реконструкция на сегашния магистрален водопровод в отсечката "Малинов връх" - Хижа "Здравец" – 22км., изразяваща се в подмяна на етернитовите тръби с полиетиленови. За да се решат проблемите с водоснабдяването на Лесопарк "Родопи" на този етап и в по-дългосрочен план, крайно наложително е да бъде изграден открит воден обем, служещ като годишен изравнител в местността "Пепелаша", гарантиращ подаване на водно количество от порядък на 3л/сек.

Най-голям е проблемът с водата в с.Цар Калоян. На по ранен етап причина за режим на водоподаване през лятото бе липсата на резервоар за питейна вода. За решаване на проблема общината изгради 150 кубиков водоем. През лятото на 2013 г., поради свличане на земни маси и затлачване на съществуващия основен каптаж бе преустановено снабдяването на селото с вода от основния източник. Въведен бе режим за ползване на водата. Правят се проучвания за ново каптиране и евентуални сондажи. Продължава да стои проблемът с водоснабдяването на вилната зона "Боровика", за която е необходимо да се изгради 3 км. водопровод и резервоар.

В с.Гълъбово основния проблем е значителното по обем ново застрояване и в периферията и във вилните зони. Създават се пикови натоварвания през почивните дни. Необходима е подмяна на вътрешно-водопроводната мрежа.

В гр. Куклен се извършва поетапна подмяна на стария водопровод и сградните отклонения с полиетиленови тръби. Тази подмяна се извършва едновременно със строителството на вътрешноканализационната мрежа. По този начин се избягва повторното разкопаване на улиците и оскъпяване на строителството. За новия жилищен квартал “Св.Илия” заедно с останалата техническа инфраструктура, трябва да се изгради и водопроводната мрежа и евентуално да се предприеме изграждането на нов водоем.

Мрежи и системи за отпадни води (канализационни мрежи)

До 2013г . е изградена 85% от канализационната мрежа на гр.Куклен. Предстои въвеждане в експлоатация на 55-60% от новоизградените канали. Налице е проблем с повишената запрашеност на града, основна причина за която са неасвалтираните улици, след прокопаване на канализационната мрежа. Относителният дял на тези улици е 35-40%.

В с.Руен има изградена частична локална канализация, която не е въведена в експлоатация. Съществува септична централна яма както и септични ями във частни имоти. Общината разполага с технически проект за изграждане на ПСОВ, канализация и водопровод.

В селата Гълъбово и Цар Калоян няма изградена централна канализация. Общината разполага с технически проекти за изграждане на ПСОВ, канализация и водопровод на двете населени места.

В с. Добралък съществува локална канализация зауствана в дерето. Налага се изграждане на пречиствателно съоръжение от локален тип с 250/300 еквивалент жители.

За да бъде изграден Лесопарк “Родопи” като курортно образувание от европейски тип е наложително да бъде решен проблема с отвеждането на битово-фекалните води. Това налага изготвяне и реализация на проекти за канализация на отделните курортно-туристически ядра и изграждане на пречиствателни съоръжения в тях.

Хидромелиорации

Хидромелиоративната мрежа в землището на гр.Куклен и с.Руен е представена от два изкуствени водоема и един микроязовир и система от канали. Някои от по-важните параметри на съществуващите водоеми са следните:

- изкуствен водоем 1 (долен) е разположен в местността “Кайнакълъка” и заема 16.097 дка площ, с вместимост 30 000 м³ вода. Същият е частна общинска собственост.
- изкуствен водоем 2 (горен) е разположен в местността “Кайнакълъка”, заемащ 39.368 дка с вместимост 80 000 м³ . Същият е частна общинска собственост.
- Микроязовир в землището на с.Руен. Същият е изграден с разширение на съществуващото естествено езеро в местността “Гьолът”. Заема площ от 35 дка.

Първоначалния замисъл е предполагал двата изкуствени водоема в местността “Кайнакълъка” да се захранват гравитачно от валежния отток формиран във водосборния им басейн чрез “Метошко дере”, като чрез канал, притока от излишната вода в горния, се отвежда в долния водоем. Поради засушлив период в климата на страната и района, се е преминало към строителство на Сондажна помпена станция в равнинната част, която да захранва капацитета на двете изкуствени съоръжения.

Изградената хидромелиоративна мрежа в нейните технически параметри – обща дължина и териториален обхват, капацитетни възможности за проводимост и т.н е достатъчна. Тя обхваща:

Канал №1 – от Помпена станция до базата на Овощарския институт, с дължина 650 м.

Канал №2 от Помпена станция до пътя за КЦМ–с дължина 1160м

Канал №3 – от пътя за КЦМ до пътя”Говедарника”- 750 м.

Канал №4 по пътя “Говедарника” – 1020 м.

Канал №5 “Гьолкаръ” – 850 м.

Канал №6 – “Кавашки път”- 410 м.

Горните канали се захранват от “Долно-кричимски канал” от помпена станция, но водата не е достатъчна . Това налага системата да се захрани с вода и от Сондажна помпена станция, като продължи черпенето на вода и от кладенците на КЦМ.

Състоянието на хидротехническите съоръжения не е добро. Процеса на амортизация и разрушаване е започнал и ако не се предприемат мерки, същите ще излязат от експлоатация. В бетоновата настилка на горния водоем са се образували големи фуги и водата не се задържа в чашата на водоема. Нанасят се щети на близките до него жилища. На практика съоръжението стои празно и не се използва. Голяма част от каналната мрежа се нуждае от почистване от бурени, налагат се изкопни работи за подравняване, демонтаж на износената облицовка и полагане на нова такава.

Депа за твърди битови отпадъци

- Съгласно Заповед №РД -148 от 16.07.2009г. на Директора на РИОСВ Пловдив и на основание чл.42, ал.1, т.3, параграф 5, ал.6 от преходни и заключителни разпоредби от Наредба №8 за Условието и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци е преустановена експлоатацията на Общинско депо находящо се в местност „Ветряка” в землище на гр.Куклен. Изготвен е технически проект за рекултивация на депото. ”. Готовият проект бе внесен на 31.05.2013 г., за одобрение и финансиране, в Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС).

Създадена е организирана система за сметосъбиране и сметоизвозване на твърдите битови отпадъци ежеседмично от населените места на общината. Проблемът за депониране на твърдите битови отпадъци/ТБО/ е решен, чрез извозване на събрания битов отпадък от територията на Община Куклен до бъдещото регионално депо, находящо се в землище на гр.Асеновград .

Строителните отпадъци от територията на общината се извозват до депо за строителни отпадъци в с.Първенец.

Енергийни мрежи и системи

За разлика от останалите (ВиК, пътна) инфраструктури, с които е ангажирана общината, реконструкцията на енергийната инфраструктура изцяло е от правомощията на Електроразпределителното предприятие с лиценз за дейността на тази територия.

Енергийната инфраструктура на Община Куклен може да бъде разделена според особеностите и проблемите за решаване на три зони:

- I-ва зона - гр. Куклен
- II-ра зона- парк"Родопи"
- III-та зона- планински села: с. Гълъбово, с. Цар Калоян, с. Добралък, с. Яврово и с. Руен

За периода 2005-2013г. в гр.Куклен бяха извършени значителни подобрения в електропреносната мрежа и съоръжения. В обхвата на мрежи в.н. (20 киловолта) на града, беше извършена подмяна на захранващите ел. проводни и стълбове; подмяна на вътрешни връзки между трафопостове-20 киловолта (смяна на старите маслени кабели с нови); изграден бе нов трафопост. По отношение на мрежите ниско напрежение е извършено:-подмяна на проводниците и разделяне на изводите на трафопостове-1,2, 3,4, 5 и трафопостове при „Замъка Орфей” и Професионална гимназия по селско стопанство(ПГСС); Напрежението на тока в града се повиши и в резултат на подмяна на стълбовните линии и разделяне на изводите, както и изваждането изцяло на електрическите табла извън границите на съответният имот, заедно със захранващите кабели. Въпреки поредицата от предприети действия довели до положителен резултат, все още има квартали, в които напрежението на електричеството е по- ниско.

Другият основен проблем от енергийната инфраструктура на гр.Куклен, а именно уличното осветление, е решен с подмяна на съществуващите осветителни тела с енергоспестяващи. Необходимо е да се демонтират старите осветителни тела от високите рогатки, както и да бъде отстранена излишната част от тръбните стълбове. За осъществяване на тази дейност е необходимо съдействие от страна на EVN.

От гледна точка на бъдещо развитие, актуална е идеята в гр. Куклен да бъде построен нов жилищен квартал в местността "Св.Илия". За неговите нужди ще бъде необходимо да се изгради и нова енергийна инфраструктура. По предварителни проучвания ще трябва да се построи един нов мачтов трафопост и реконструира един от съществуващите. Те трябва да осигурят 400 kVA ел.мощност, необходима за около 100 нови домакинства. В новия район предстои да бъде изградена нова въздушна мрежа НН –1500 м и ново улично осветление.

Захранването на парк "Родопи" с ел.енергия се осъществява с два електропровода 20 kV. Проблемите със старата електропреносна мрежа в лесопарка е решен през изтичащия седемгодишен период, чрез цялостна подмяна на стълбовните линии с нови дървени стълбове на отсечките-хижа „Здравец - „Копривките”, хижа „Здравец” - „Бяла Черква”, ”Студенец - с. Добралък и подмяна на проводниците, както и с поставянето на нов тип изолатори.

От останалите населени места по значими подобрения са извършени в с. Гълъбово, изразяващи се в разширение на електропреносната мрежа, заради ново строителство в периферията и вилните зони. Изградени са и два нови трафопоста, единият от които мачтов. Останалите села са в сравнително добро състояние.

Можем да обобщим, че по-голямата част от направените негативни констатации в предходния период, касаещи състоянието на енергийната инфраструктура, са взети под внимание и са изпълнени редица мерки довели до подобряване състоянието на средата.

1.5. Екологично състояние и рискове

Атмосферен въздух

Със Закона за чистотата на атмосферния въздух се определят основните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух в приземния слой: суспендирани частици, фини прахови частици, серен диоксид, азотен диоксид и/или азотни оксиди, въглероден оксид, озон, олово (аерозол), бензен, полициклични ароматни въглеводороди, тежки метали – кадмий, никел и живак, арсен.

Качеството на атмосферния въздух в района, контролиран от РИОСВ - Пловдив, се следи чрез пунктовете за мониторинг на въздуха, които са част от Националната система за мониторинг на околната среда. Информацията се събира, оценява и обобщава чрез непрекъснато наблюдение на показателите, характеризиращи КАВ.

В националното законодателство по опазване чистотата на атмосферния въздух са въведени норми за нивата (концентрациите) на замърсителите. Нормите са въведени с оглед избягване, предотвратяване или ограничаване на свързаните с тези замърсители вредни въздействия върху човешкото здраве и/или околната среда в нейната цялост.

Състоянието на атмосферния въздух в района на Агломерация Пловдив (общини Пловдив, Асеновград и Куклен) се следи от 3 стационарни пункта на МОСВ и един пункт промишлено ориентиран, отчитащ влиянието на производствената дейност на КЦМ АД, разположен в гр. Куклен.

Разположеният пункт на територията на община Куклен е пункт „Куклен“ - №8. Той е автоматичен – оценяващ приноса от промишлен източник - КЦМ АД. Резултатите от пробовземането (автоматично) се извеждат денонощно. Разположен е в централната част на гр. Куклен в зона с предимно жилищни сгради и незначителен автомобилен трафик. Наблюдаваното замърсяване се формира предимно от индустриални източници (КЦМ, „Агрива“) и източници с локален характер, а през зимният период и от локално битово отопление. Обслужва се от КЦМ АД.

Данните за регистрираните нива на серен диоксид в пунктовете за мониторинг, разположени на територията на Агломерация Пловдив, показват трайно намаляване на стойности до нива под нормативно определените.

Основните източници на азотен диоксид в атмосферния въздух са главно емисиите от автомобилния транспорт, следвани от горивните и производствени процеси. За периода 2000-2011 г. в Агломерация Пловдив не са регистрирани превишения на СГН.

Замърсяването от оловни аерозоли се контролира в пункт “Д. Воден” на МОСВ и в пункт “Куклен КЦМ” на КЦМ АД. Няма превишаване на средногодишната норма за 2011 г. ($0.5\mu\text{g}/\text{m}^3$). Като цяло в района, контролиран от РИОСВ – Пловдив, се запазва тенденцията към трайно задържане на годишните концентрации на оловни аерозоли под съответната средногодишна норма.

Замърсяването с кадмий се контролира в пунктове на МОСВ – АИС “Баня Старинна”, пункт “Д. Воден” и в пункт “Куклен КЦМ” на КЦМ АД. Причина за наличие на високи концентрации на кадмий в част от измерените проби са както периодични емисионни наслагвания от КЦМ АД в момента на пробовземане, така и дифузното разпространение на утаените количества от земната повърхност.

По отношение на действащите Програми за подобряване качеството на атмосферния въздух /КАВ/, по чл.27 от Закона за чистотата на атмосферния въздух (ДВ,бр.45/1996), за РОУКАВ - Агломерация Пловдив /общини Пловдив, Асеновград и Куклен/ дългогодишните анализи и наблюдения показват, че основните фактори оказващи влияние върху нивата на PM_{10} за територията на трите общини са битовото отопление, транспорта и неподдържаната пътна и прилежаща инфраструктура, което води до т.н. вторично запрашаване. Масовото използване на твърди горива в битовия сектор води до тревожно завишаване нивата на FPCH_{10} основно през зимните месеци.

Извършената моделна оценка показва ограничено влияние на индустриалните източници по показател PM_{10} за територията на трите общини. За територията на общините Асеновград и Куклен, разпределението на емисиите от промишлеността показва, че въпреки промяната в режима на работа на източниците в КЦМ АД през 2010 г. и включването на нови източници, влиянието им върху КАВ не се променя и е незначително – под 1%. Подобна е ситуацията и

за Община Пловдив. В голяма степен това се дължи на добрите параметри на изпускащите устройства, както и на засиления контрол от страна на РИОСВ – Пловдив.

Не на последно място, влияние върху КАВ за Агломерация Пловдив оказват климатичните и топографски условия. Неблагоприятните метеорологични условия рефлектират силно върху ниско емитиращите източници – транспорт (с целогодишно действие) и битово отопление (със сезонно действие).

Справка за разработването/прилагането на общинските програми за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества в районите за оценка и управление на КАВ на територията на РИОСВ Пловдив показва следните данни за територията на община Асеновград и община Куклен:

Качеството на атмосферния въздух се определя от състоянието на приземния слой на атмосферата и представлява съотношението на естествените му съставки и добавените вещества от естествен и/или антропогенен произход.

Контролът на основните показатели, характеризиращи качеството на приземния слой на атмосферния въздух в региона се осъществява от РИОСВ – Пловдив чрез непрекъснато наблюдение на тези показатели в пунктовете за мониторинг, които са част от Националната система за мониторинг на околната среда.

Паралелно с това РИОСВ - Пловдив контролира всички обекти с източници на емисии на вредни вещества в атмосферния въздух, към които спадат големите точкови източници (ГТИ) по списък утвърден от Министъра на околната среда и водите във връзка с подобряване качеството на въздуха в районите „горещи точки“. Към големи точкови източници (ГТИ) на вредни вещества във въздуха, подлежащи на регистриране чрез попълване на регистрационни карти на територията на РИОСВ спада КЦМ АД.

За община Куклен контролираните обекти са 5 бр. Основните големи замърсители на атмосферния въздух са „КЦМ“ АД и „Агрива“ АД. На база годишен доклад от СНИ за 2011г. са констатирани превишения на нормите за серен диоксид от Оловно производство към „КЦМ“ АД, за което предстои налагане на санкция . През 2011г. е въведено в експлоатация „Предприятие за горещо поцинковане“, собственост на „Юпитер - 05“ООД.

През 2011г. се запазва тенденцията към задържане нивата по показател SO₂ и спазване на установените норми за територията на общините Пловдив, Асеновград и Куклен. Нивата на олово , бензен, озон и въглероден оксид са значително под нормативно определените пределни стойности. Битовото отопление, транспорта и неподдържаната пътна и прилежаща инфраструктура води до тревожно завишаване нивата на ФПЧ 10 и ФПЧ2,5.

Води

Към производствените обекти с пречиствателни станции в община Куклен спадат:

“КЦМ“ АД гр. Пловдив – От 14.06.2004 год. е издадено и действа Комплексно разрешително No 1 /2004 г на основание чл. 117 ал. 1 от ЗООС. От есента на 2005 год. е въведена в редовна експлоатация пречиствателна станция за пречистване на химически замърсени производствени води. Отпадъчните води чрез открит промишлен канал канал заустват в р. Чепеларска /водоприемник III категория/. През 2008 г. е извършена реконструкция на пречиствателна станция за битови води и е въведена в експлоатация.

”Агрива” АД гр.Пловдив – изпуска отпадъчни води /промишлени и битови/ чрез открит канал на “КЦМ” АД в р. Чепеларска . Изградена е и въведена в експлоатация за битови води пречиствателна станция. В процес на въвеждане в експлоатация е ПС за промишлени води. Дружеството работи на прекъснат режим на работа. РИОСВ – Пловдив извършва контрол върху качеството на изпусканията от обекта отпадъчни води в съответствие с изискванията в Разрешителното за заустване.

Земи и почви

Основен промишлен замърсител на почвите с тежки метали е КЦМ. В тази връзка и във връзка със старите замърсявания получени от дейността на КЦМ, продължава изпълнението на проекта за биологично почистване на земеделските земи в района около КЦМ, като за целта “КЦМ” АД е засяло 300 дка лавандула. Не са констатирани и не са постъпвали сигнали за ерозирани почви и не се изпълняват проекти за подобряване състоянието на съществуващите такива.

С годините са натрупани значителни стари замърсявания. Очистването на почвите е много дълготраен процес. Резултатите от анализите на мониторинга

показват, че тенденцията на замърсяването с олово, кадмий и цинк е към задържане.

Радиационен контрол

Програмата на Регионална Лаборатория – Пловдив за радиологичен мониторинг на околната среда през 2011 г. включва 57 пункта с не обработваеми терени, 20 пункта за повърхностни и подземни води и 60 пункта в района на обекти потенциални замърсители с радиоактивност на територията на областите Пловдив, Пазарджик и Смолян . Осъществено е вземане на 3 аерозолни проби и е определена специфичната активност на радионуклидите U-238, Ra-226, Ra-228, K-40, Pb-210, Cs-137 и Be-7 в атмосферния въздух на пунктове Пловдив, Пазарджик и Смолян.

Вземането на извадки за изпитване е съпътствано с измерване на гама фон и координати на мястото. В зависимост от особеностите на пункта се вземат извадки (проби) от почва, скален материал, руден материал, хвост, седимент, вода.

Мониторинговите пунктове и контролирани обекти в Пловдивска област са на територията на различни общини. На територията на община Куклен се намират следните пунктове: Добралък, Гълъбово, Бяла черква , участък “Здравец”, м. “Ревни ниви”, м. “Камъка”.

Химикали и управление на риска от големи аварии

С цел предотвратяването на големи аварии с опасни химични вещества и препарати и ограничаването на последствията от тях за живота и здравето на хората и околната среда предприятия, в които се съхраняват и/или употребяват химични вещества, са длъжни да се класифицират като „Предприятие с нисък рисков потенциал” или „Предприятие с висок рисков потенциал”.

В община Куклен се намират големи предприятия, произвеждащи опасни химични вещества и препарати – КЦМ АД и „Агрива” АД. И двете предприятия са класифицирани като „Предприятия с висок рисков потенциал” и подлежат на проверка най-малко веднъж годишно от страна на РИОСВ – Пловдив. КЦМ АД и „Агрива” АД са спазили изискванията на Регламент 1907/ 2006 г. и са извършили

същинска регистрация на произведените от тях химични вещества, съгласно изискванията на Регламент 1907/2006 г.

В община Куклен е разположен и склада на „Деметра Агрохимсервиз“ АД класифициран като „Предприятие с нисък рисков потенциал“.

1.6. Административен капацитет

1.6.1. Кмет

Кметът на общината е едноличен орган на изпълнителната власт. В своята дейност кметът на общината се ръководи от законите, от актовете на общински съвет и от решенията на населението. Кметът упражнява общо ръководство и контрол на общинската администрация и представлява общината. Той е първостепенен разпоредител с бюджетни средства.

1.6.2. Заместник кметове

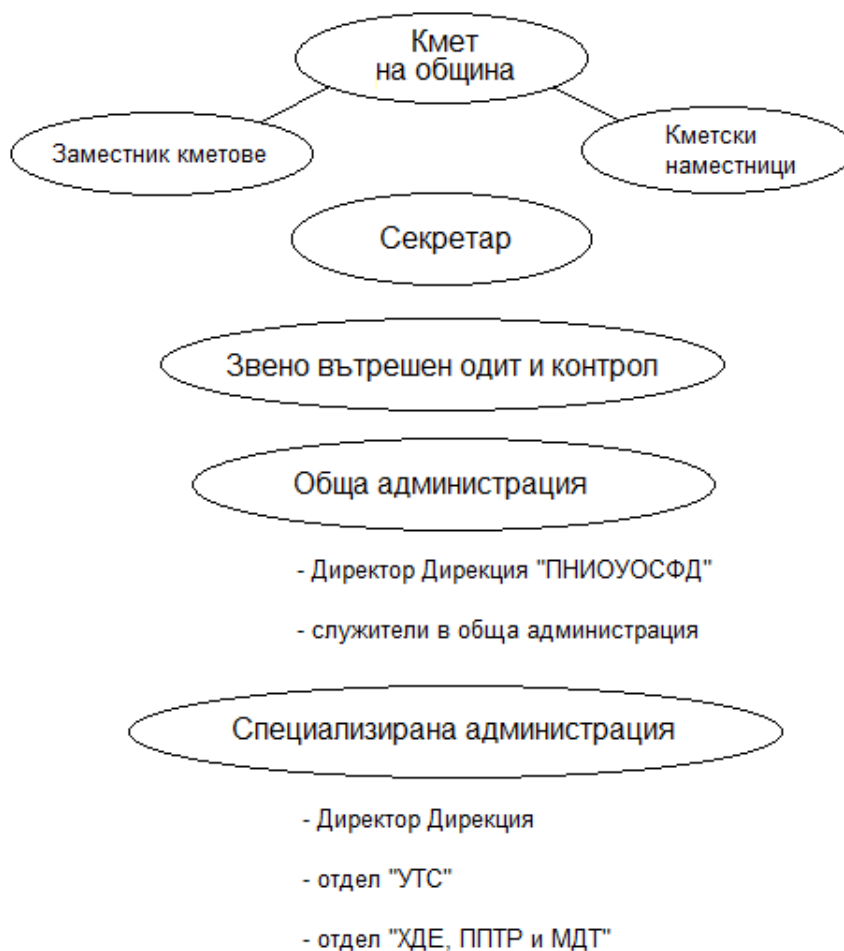
Кметът на общината назначава за срока на мандата си заместник-кметове, в съответствие с одобрената структура на общинската администрация, които подпомагат кмета при осъществяване на дейността му. Кметът на общината определя със заповед заместник - кмет, който да изпълнява функциите му при негово отсъствие от общината. Заповедта се актуализира при промяна на обстоятелствата.

1.6.3. Кметски наместници

Кметът на общината назначава кметски наместници в селата Гълъбово, Добралък, Руен, Цар Калоян и Яврово. Към функциите на кметските наместници спадат: упражняване на контрол за законосъобразното използване и отговаряне за поддържането, охраната и опазването на общинската собственост на територията на населеното място; подпомагат воденето на регистъра на населението и регистрите по гражданското състояние и предоставят свързаните с тях административни услуги на населението в населеното място, изпращат актуална информация на държавните и общински органи и др.

1.6.4. Общинска администрация

Структура на общинска администрация Куклен

Бележки:

ПНИОУОСФД - Дирекция „Правно - нормативно информационно обслужване, управление на общинската собственост, финансово стопански дейности”

УТС - Отдел “Устройство на територията и строителство”

ХДЕ, ППТР и МДТ - Отдел “Хуманитарни дейности и екология, програми и проекти за териториално развитие и местни данъци и такси”

Източник: Устройствен правилник на Община Куклен

1.7. SWOT анализ

вътрешни фактори

СИЛНИ СТРАНИ

Благоприятна локация: близост до Пловдив, Летище Крумово, автомагистрала Тракия, жп-линия София-Истанбул, път II-86 – Пловдив – Асеновград – Смолян – Ксанти

Индустриална зона с осигурен транспортен достъп до висококласен път и възможности за енергийно захранване, магистрален газопровод и 2 електропровода в.н.

Присъствие върху част от територията на общината на Лесопарк „Родопи” – висококачествен природен ресурс с потенциал за развитие на туризма в Пловдивска област

Манастирът „Св. св. Козма и Дамян“ е една от емблематичните културни забележителности в региона

Относително запазена възрастова структура на населението

Реално действащ модел на толерантни междуетнически отношения в общината

Присъствие на производители с международно присъствие в преработващата промишленост - канал за привличане на други инвеститори

Балансиран бюджет, нисък общински дълг - възможности за привличане на дългово финансиране

Публични активи - възможности за ПЧП и привличане на допълнително финансиране

вътрешни фактори

СЛАБИ СТРАНИ

Липса на минерално-суровинни ресурси с промишлено значение

Липса на речна мрежа на територията на общината

Липса на одобрен кадастрален план

Незначителни по големина терени земеделски земи спрямо населението на общината

Неизградена вътрешно общинска пътна мрежа между общинския център и съставните села, както и общинската и локална мрежа в лесопарк “Родопи”.

Нерешен проблем с окончателното изграждане на канализацията на общинския център, с което се затруднява и борбата със запрашаемостта на улиците и въздуха с частици от тежки метали

Нерешен проблем с третирането на Твърдите битови отпадъци в общинския център

Липса на осигуреност с достатъчни количества питейна вода за Лесопарк “Родопи” от основния източник – водохващане на река “Пепелаша”

външни фактори

ВЪЗМОЖНОСТИ

Нарастване на възможностите за инвестиционно осигуряване на мерките (по линия на структурните фондове), свързани с изграждане на инженерната и социална инфраструктура

Използване на нови технологии за възстановяването на екологичното равновесие и по третирането на ТБО

Увеличаване на възможностите за придобиване квалификация и преквалификация, както и за продължаващо обучение в резултат на използване възможностите, предоставяни от Европейския Социален Фонд

Увеличаване на интереса на туроператорски фирми да формират туристопоток към територията на община Куклен

Активизиране на съседни общини и други общини в региони в процеса на привличане на интерес към инвестиционна дестинация Пловдив

Интерес на частния сектор към създаване, участие, управление и финансиране, съвместно с община Куклен, на сдружение с нестопанска цел Лесопарк Родопи

външни фактори

ЗАПЛАХИ

Задълбочаване на процесите по деинтеграция на ромите като пълноценни членове на българското и местно общество

Продължаване или задълбочаване на инвестиционната стагнация в Европа; ограничен интерес за инвестиции в ПТЗ Куклен

Намаляване на шансовете на финансиране на общината по ОП Регионални развитие (Райони в растеж)

Липса на интерес от страна на други общини към създаване, участие, управление и финансиране, съвместно с община Куклен, на сдружение с нестопанска цел Лесопарк Родопи

Липса на воля на централно ниво за реализиране на планирания автомагистрален тип път (изграждане на второ платно) между Пловдив и Асеновград

2. Цели и приоритетите за развитие на общината за периода 2014-2020 г.

2.1. Визия

Община Куклен – територия за целогодишен отдих, спорт и туризъм, с добре изградена инженерна и социална инфраструктура, оазис за български и чуждестранни туристи – белите дробове на Горна Тракия; добро място за развитие на малкия и среден бизнес, черешовата градина на Пловдивска област; територия на толерантността, където живеят и се трудят в мир и благополучие млади хора представители на основните етноси – българи, турци и роми.

2.2. Обща цел

Постигане на динамично икономическо развитие, качествена жизнена среда и широка социална интеграция чрез оптимално и ефективно използване на природните ресурси, на културното наследство и традициите и подобряване на инфраструктурната свързаност.

2.3. Стратегически цели

1/ Съществено подобряване на условия за инвестиции в индустриални зони, малкия и среден бизнес и аграрния сектор

2/ Оптимално използване на природни дадености и културно наследство за развитие на туризма

3/ Оптимизиране на финансите на общината чрез активно управление на собствеността и публично-частни партньорства

2.4. Приоритети за развитие

П1: Развитие на инфраструктурата и опазване на околната среда, енергийна ефективност.

Този приоритет се отнася основно до проблеми, мерки и решения в сферата на общинската пътна и улична мрежа, изграждане на ВиК инфраструктура и друга техническа инфраструктура.

П2: Социална инфраструктура: предучилищно образование, социална подкрепа и включване в пазара на труда.

Този приоритет се отнася до широк спектър от проблеми, сред които най-съществени са качеството на условията и недостига на капацитета в детската градина и детската ясла. Фокусът е поставен върху комплексното развитие на човешките ресурси, обосновано от констатираните проблеми в социалното развитие.

П3: Развитие на туризма и ефективно управление на горския фонд.

Този приоритет се отнася до проблеми и търсене на решения за осигуряване на достъп и подобряване на инфраструктурата в туристическите местности и обекти, включени в Лесопарк Родопи, популяризиране сред туристи, привличане на частни инвестиции чрез механизмите на публично-частни партньорства.

П4: Укрепване на публичните финанси; ефективно управление на общинската собственост.

Този приоритет се отнася до търсене на решения за увеличаване на възможностите за общината за посрещане на разходи за публични услуги чрез ефективно управление на собствеността, без да застрашава стабилността и устойчивостта на местния бюджет.

П5: Насърчаване на бизнес и на предприемачеството; Развитие на Промислено търговска зона Куклен.

Този приоритет се отнася до административните бариери пред бизнеса на общинско ниво и до продължаване на усилията по установяване на ПТЗ Куклен като притегателна инвестиционна дестинация чрез изграждане на инфраструктура в зоната, включително чрез приемане на необходимата нормативна уредба за частно финансиране на публични инфраструктурни обекти.

2.5. Специфични цели, мерки (по приоритети)

П1: Развитие на инфраструктурата и опазване на околната среда, енергийна ефективност

- **Изграждане, поддържане и модернизация на общинска пътна мрежа (вкл. съвместни проекти с други общини), която да осигури директна пътна връзка на всички съставни селища с Общинския център и с други съседни населени места.** От уличната и пътна инфраструктура през 2007-2008г. се реализираха 2 проекта по програма САПАРД „Реконструкция на общински път - път II 86 КЦМ-Куклен-манастира ”Св. Св. Козма и Дамиан”-с.Гълъбово и реконструкция на ул. ”Опълченска” в гр. Куклен. През 2009г. са внесени 5 проекта по ОП ”Регионално развитие” и ОП ”Околна среда”.

- **Решения за по-ефективно сметосъбиране, сметоизвозване и депониране на отпадъците на територията на общината с цел оптимално опазване на околната среда.** Сметосъбирането и извозването на битовите отпадъци е решено въз основа на добре изградената вътрешна организация. Спазвайки правителствените документи и разпоредби, депото за ТБО в гр. Куклен беше закрито и преустановено депонирането на отпадъци. Същите се извозват в Регионалното депо в община Асеновград. Общината възложи разработването на технически проект за рекултивация на депото, както и беше разработена „Оценка за съответствие на проекта”.¹

- **Решения за подобряване на условията на живот на населението от общината, чрез осъществяване на проекти на техническата инфраструктура, в т.ч. осигуряване на безпроблемно водоподаване в планинските села, подобряване на физическата среда в централната част на общинския център.** Във връзка с желанието на общината да реши окончателно проблема с реконструкцията на водопровода и изграждането на канализацията на гр. Куклен, бе разработен и внесен проект в ОПОС. Същият не беше одобрен за финансиране. Ще търсим окончателното решаване на проблема с реконструкцията на водопровода и доизграждането на канализацията през нови програмен период. Освен проблемите на общинския център, на вниманието на общинското ръководство са стояли и проблемите на малките населени места. По ПРСР общината разработи и имаше готовност да

¹ Готовият проект бе внесен на 31.05.2013 г., за одобрение и финансиране, в Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС).

внесе 2 проекта за „Реконструкция на водопровода, изграждане на ПСОВ за селата Цар Калоян и Гълъбово.²

- **Съвместни мерки с други общини.** Реализация на мерки и съоръжения, гарантиращи опазване на жилищния фонд и изградената инфраструктура в селищата на общината от наводнения, пожари и други природни бедствия. Рехабилитация на хидромелиоративната инфраструктура. Мерки за осигуряване на безпроблемно отвеждане на дъждовни води.

П2: Социална инфраструктура: предучилищно образование, социална подкрепа и включване в пазара на труда

- **Мерки за подобряване на условията и увеличаване на капацитета в детската градина и детската ясла.** Участие в проекти по ОП на ЕС за финансиране на подобряване на физическата среда в детските градини и детските ясли, както и за увеличаване на капацитета им.

- **Мерки за професионално ориентиране и професионално обучение; включване във форми на учене през целия живот.** Ученето през целия живот е важна част от обществената политика на всички нива – национално, регионално и общинско. Мярката е с очаквано финансиране от европейските фондове и цели не само достъпа до подобряването на образованието, но и възможностите за квалификация, преквалификацията на възрастни, достъп до целеви обучения, информационни дейности, както и изработване на модели, ориентирани към интересите на децата и техните потребности за пълноценно личностно развитие. Изготвяне на програми за ранно кариерно консултиране, програми за прогнозиране на пазара на труда и неговите нужди от работна сила

- **Мерки за подобряване на качеството и достъпа до образование.** Следва да се положат специални усилия за групите в затруднение в обучението или са в неравностойно положение, чрез прилагане на съвременни образователни политики, свързани с потребностите на учещите. Мерки за финансиране, осигуряващи равен достъп и достигане на по-високи резултати от образователния процес. Такива мерки биха били дейности в подкрепа на училищата, програми за огромяване сред ромското население, включване на

² Имаме готов технически проект и за с. Руен. Беше приет проекта само за с. Цар Калоян, но същият не бе одобрен за финансиране поради изчерпване бюджета по мярката.

работодатели и специалисти и институции, свързани с пазара на труда в осъществяване на учебни програми.

- Мерки за намаляване на броя на преждевременно напуснали училище.

Осигуряване на равен достъп до всички нива на задължителното образование, което предполага цялостна политика в сферата – програми за привличане и задържане на децата в училище съобразно спецификата на местните условия, възможности за преминаване в по-горните нива на образование, осигуряване на достъп до образование на лица от населени места без училище, дистанционно / интернет обучение и други подобни. Осигуряване на възможности за предлагане на извънкласни занимания за учащите, включително чрез подобряване и увеличаване на материалната база.

ПЗ: Развитие на туризма и ефективно управление на горския фонд

- Представяне на идея, учредяване и регистрация на сдружение с нестопанска цел, имащо за цел популяризирането и реализацията на проект Лесопарк „Родопи“. Сдружението следва да обединява община Куклен, собственици и ползватели на земи, гори, туристически обекти и други заинтересовани от реализацията на проекта лица. Подобно сдружение следва да създаде по-ясна и завършена визия за развитие на проекта, включително привличането на нови инвеститори в сферата на туризма и подпомагащите го дейности. Някои проекти биха могли да бъдат определени като стратегически за развитието и реализацията на идеята, както и за реализиране на инфраструктурните проекти, явяващи се от значение за проекта, а именно: подобряване на водоснабдяване, подобряване на електропреносната мрежа, реконструиране и изграждане на общинска и локална пътна мрежа, които да улеснят достъпа до туристическите обекти в общината, осигуряване на техническа инфраструктура за развитие на туризма на територията на общината, не само със средства на общината и/или средствата отпускани след одобрение от ЕС.

- Обособяването на различни туристически зони в Лесопарк Родопи, всяка от които със собствени специфични цели – ски туризъм, ловен туризъм, религиозен туризъм и други подобни. Разделението на подобни зони освен че ще създаде отделни приоритети подчинени на общата цел, ще даде възможност и за поэтапно развитие на проекта според наличният

инвеститорски интерес, но гарантирайки запазване на общата идея за развитие на проекта.

- Популяризиране на туристическия потенциал на общината, включително на Лесопарк “Родопи” и на възможностите за религиозен туризъм.

Сдружението, като обединение на общински и частни ресурси на заинтересовани лица ще се яви и като катализатор за привличане на туристи и инвеститори, а разработването на туристическа маркетингова стратегия и информационни материали за Лесопарк Родопи не само ще отговаря на действителните интереси и намерения на инвеститорите, но би следвало да е изцяло съобразена с тях и моментните дадености. В края на 2008 г. Общината възложи изготвянето на проект по ПРСР за изграждане на туристически информационен център в района на хижа „Здравец”, разработване на туристическа маркетингова стратегия и информационни материали. Поради възникнали проблеми със площадката за изграждане на сградата, разработката беше спряна и не можахме да внесем проекта. Този проект може да бъде успешно продължен и довършен от обединението на частния и публичния интерес в управлението на лесопарка.

- Осигуряване на туристически достъп в горския фонд чрез изграждане на локални мрежи, места за отдих, екопътеки и др. Предприемането на мерки за възпроизводство на горския фонд и на съществуващата флора и фауна ще станат приоритет не само на Община Куклен, но и на инвеститорите в лесопарка, на база собствените им интереси. Конкретните проекти и възможностите им за финансиране ще могат да бъдат определени по-ясно и детайлно, с оглед цялостната идея за развитие на Лесопарк Родопи.

- Използване на потенциала на летището като възможност за развитие на Лесопарк Родопи чрез осигуряване на туристически поток за различни видове туризъм, включително ски и ловен туризъм. Наличието на летище улеснява не само достъп на туристи, но дава възможност за рекламирането и популяризацията на лесопарка в чужбина, включително чрез партньорства с утвърдени международни туроператори и агенти.

П4: Укрепване на публичните финанси; ефективно управление на общинската собственост; административен капацитет

- *Активно управление на общинските такси като икономически инструмент.*

Целта ще бъде реализирана на по-пълно съответствие между типа такса и спецификата на публичната услуга. Това предполага прецизно дефиниране на целта за да се постигне съответствие с функцията на избраната такса. Ще се търси повече справедливост при определяне на индивидуалния размер на таксите за разните услуги чрез въвеждане на по-точни инструменти за определянето му за всяка общинска услуга. Основен принцип ще бъде потребителят да плаща разходите за услугата, като постигането на социални, интеграционни и други цели на местната и националната политика се реализират чрез други инструменти.

- *Развитието на оптимален подход към определяне на такси* за ползването

на максимално широкия приемлив за гражданите на общината кръг от услуги ще позволи въвеждането на различни съвременни средства за привличане на инвестиции и партньори. Традиционното въвличане на частния сектор в реализирането на целите и програмите на общините отнежда място на бизнеса като изпълнител, на който се възлагат дейности. Възможно е обаче да се създават модели на по-пълно въвличане на допълнителни ресурси за подобряване на физическата и социалната инфраструктура в общината. При наличие на механизъм за реално остойностяване на различните услуги и процеси, и съответното покриване на разходите, редица инвестиционни проекти могат да бъдат реализирани чрез публично-частни партньорства (ПЧП). Предимствата на създаването на публично-частни партньорства са както в привличането на допълнителни (частни) капитали, така и споделяне на риска. При традиционното възлагане на изпълнители целия риск за предоставяне на услугата и – от инвестиционния процес до текущото управление и финансиране – се носи изцяло от общината.

- *Реализацията на ПЧП в областта на инфраструктурата и развитие*

градската среда ще бъде базирано на притежаваните активи от общината, които представляват потенциален интерес за предприемачите. В дългосрочен план, единствено комплексното развитие на средата – както ключовата транспортна, енергийна, комуникационна и битова инфраструктура, така и достъпът до бизнес, социални, образователни и здравни услуги – могат да създадат устойчиви условия за икономически растеж и оттам – подобряване на живота на гражданите. Община Куклен, изхождайки от общата ограниченост на ресурсите, може да постигне бързо подобряване на всички условия единствено при привличане на външен – частен – ресурс.

- **Приходите от текущо отдаване под наем на активи**, могат да бъдат оптимално управлявани. Възможен подход създаване на дружества със специална инвестиционна цел за развитие на обособени комплекси и/или зони. Те ще насочват получаваните приходи от използване на общинска собственост към изграждане на инфраструктурата, необходима за повишаване на икономическата привлекателност на обектите. Същевременно, такава форма позволява привличането на допълнителни капитали при очакването за възвращаемост при прозрачно и обособено използване на доходите.

П5: Насърчаване на бизнеса и на предприемачеството; Развитие на Промислено търговска зона Куклен

- **Съкращаване на административните пречки пред бизнеса на общинско ниво и въвеждане на опростени процедури по административното обслужване на фирми и граждани.** премахването или намаляването на такси за извършването на процедури пред общинската администрация, които са от компетенцията на общинския съвет, намаляването на сроковете за извършването на подобни, яснота, прозрачност и начини за съобщаване на промени в процедурите и таксите на предприемачите на територията на Община Куклен

- **Улесняване на достъпа до информация**, свързана с обществени поръчки, отдаването под наем и/или разпореждането с общински имоти, отделяне на средства за външни услуги, чрез информационни точки в сградата на общината, представянето им в интернет на сайта на общината, изпращането на информационни бюлетини посредством електронна поща до предприемачите и регистрираните стопански субекти на територията на Община Куклен и др.

- **Запазване или намаление на данъчната и квази-данъчната тежест с цел увеличаване на инвестициите и конкурентоспособността.** Запазване или намаление на местните данъци и такси, включително различните способности за определяне на таксите за сметосъбиране, извозване и депониране, които са от компетенцията на Общински съвет, което следва да се извърши след ефективно определяне на общинският съвет с цел да насърчи инвестициите на територията на общината. В случай на запазване на определените такси и

данъци, това следва да се направи за точно определен период, заложен в нормативната уредба и даващ правото на „заварено положение” на стопанските субекти за определения период, който да им гарантира ясни правила при нужда от повишаване на същите в бъдеще.

- Изграждане на инфраструктура в Промислено търговска зона Куклен, включително пътна мрежа, ВИК и пречиствателна станция. Приемане на Наредба по член 69 от Закон за устройство на територията даваща възможност при изграждане и реструктуриране на промишлени и курортни зони и селищни образувания благоустройствените мероприятия, включително озеленяването, задължително да се извършват от собствениците за тяхна сметка в рамките на урегулирания поземлен имот. Проводите и съоръженията на техническата инфраструктура по смисъла на чл. 69 от ЗУТ, явяващ се правно основание и възможност за приемането на тази Наредба ще могат да се изградят за сметка на собствениците при условия и по ред, определени със самата наредба. Приемането на Наредба по чл. 69 от ЗУТ е изцяло от компетенцията на общинския съвет на община Куклен. Приемането и влизането в сила на този нормативен документ би внесло яснота в отношенията между заинтересованите лица, би създавало нормативна база за регулирането на тези отношения и би дало възможност на заинтересованите лица да инвестират самостоятелно по определения ред в изграждането на проекти от техническата инфраструктура, влизащи в сферата им на интереси, включително и чрез обединение на финансов ресурс на заинтересованите.

- Мерки за информиране на инвеститори за възможностите за инвестиране в зоната; съвместни проекти с Община Пловдив и други общини за привличане на инвеститори; използване на потенциала на летището. Наличието и близостта на летище Крумово до развиващата се Промислено търговска зона Куклен се явява отличителна черта на тази зона от други подобни в страната. Тази специфична даденост дава възможност за привличането на нови инвеститори в зоната, за които възможностите на въздушният превоз на стоки е приоритет. За целта следва да се проектира и изгради нужната инфраструктура, включително чрез приемането на нормативна база от компетенцията на Община Куклен даваща възможност да се инвестират не само публични финанси но и частни такива на инвеститорите в индустриалната зона, на база общите им интереси в развитието на проекта. Всички действия в тази насока сами по себе си отличават индустриалната зона от други подобни, които вече съществуват или са в процес на проектиране и/

или изграждане. Проучване на възможности за осъществяването на партньорство на Летище Пловдив и Промислено търговска зона Куклен на общинско ниво с цел проектиране и изпълнение на пътна и техническа инфраструктура, позволяваща ефективното използване на летището за „карго“ товари, обслужващи ПТЗ, явяващи се от очевиден интерес за всички заинтересовани лица и инвеститори.

3. Индикатори за наблюдение и оценка на плана

Приоритетна област	Мерна единица	Описание на индикатора
П1: Развитие на инфраструктурата и опазване на околната среда, енергийна ефективност.	км	Обща дължина на новопостроени пътища
	км	Обща дължина на реконструирани пътища
	брой домакинства	Брой домакинства с подобро енергийно потребление
	kWh/година	Намаление на енергийното потребление в обществени сгради
	тон	Допълнителен капацитет за рециклиране на отпадъците
	брой лица, %	Допълнителен брой лица/дял от населението с подобро водоснабдяване
	куб. м.	Намаление на загубите на вода във водоснабдителната мрежа
	брой жители	Допълнителен брой жители с подобро третиране на отпадъчните води
П2: Социална инфраструктура: предучилищно образование, социална подкрепа и включване в пазара на труда	брой места	Капацитет на подпомаганите образователни услуги и грижи за децата

Приоритетна област	Мерна единица	Описание на индикатора
	брой лица	Участие в инициативи за местна заетост и професионално обучение (вкл. квалификация и преквалификация)
	брой лица	Участие в образователни и обучителни схеми за подпомагане на младежката заетост
ПЗ: Развитие на туризма и ефективно управление на горския фонд	хектар	Площ на естествените местообитания с подобрен статус
	брои участници	Брой участници в инициативи за развитие на Лесопарк Родопи, вкл. ПЧП
П4: Укрепване на публичните финанси; ефективно управление на общинската собственост; административен капацитет	брой проекти	Брой проекти, насърчаващи правно-нормативното и административното сътрудничество и сътрудничеството между гражданите и институциите
	брой проекти	Брой разработени и изпълнени проекти, подпомагащи реализацията на макро-регионални стратегии
П5: Насърчаване на бизнеса и на предприемачеството; Развитие на Промислено търговска зона Куклен	лв	Инвестиции в ДМА на територията на ПИЗ Куклен
	брой	Нови инвеститори

Приоритетна област	Мерна единица	Описание на индикатора
	кв. м.	Заемана площ от нови производствени мощности
	брой	Нови работни места

4. Необходими действия по наблюдението, оценката и актуализацията на плана

Междинната и последваща оценка, както и актуализацията на ОПР трябва да бъдат извършвани едва след събирането на достатъчно релевантна, точна и ясна обратна връзка от заинтересованите страни. Събирането на различни видове информация и обратна връзка става най-общо чрез две групи методи - пасивни и активни.

4.1. Пасивни методи за събиране на обратна връзка, които общината ще прилага:

- Консултиране чрез публикуване на информация на интернет страниците на общината за улесняване на процедурите във връзка с регулирането и следването на отредения от стратегическите документи и приоритетите път на действие. Въпреки че този метод традиционно се счита за евтин, той изисква адекватна подготовка на консултацияните материали и надеждна текуща техническа поддръжка.
- Обществени проучвания - най-често анкети, които се провеждат в писмена форма, по телефона, онлайн или чрез пряко интервюиране на целевите групи за техните гледни точки и мнения. Тези проучвания целят да измерят вижданията на гражданите по съответните въпроси.
- Проучвания на бизнеса и анкетни проучвания - метод за количествено изследване, който осигурява отговори и статистически данни чрез отговаряне на затворени въпроси. Дават възможност за обмислени отговори по чувствителни теми. Полезни са, когато се очаква силен интерес.

4.2. Активни методи за събиране на обратна връзка, които общината ще прилага:

- Преки дълбочинни структурирани интервюта със заинтересованите страни - провеждат се предимно лице в лице, но не изключват и онлайн възможности. При предварително идентифициране на респондентите преките интервюта могат да бъдат бързи и евтини. Осигуряват добра качествена информация за относително кратко време. Могат да се

използват за попълване на пропуски в данните за обратна връзка. По-дългите интервюта позволяват задълбочено изследване на гледните точки, отношенията, поведението и мотивацията.

- Фокус групи - Фокус групата представлява малко на брой хора, водени от обучен модератор (водец) в еднократна дискусия, съсредоточена върху конкретна тема. Въпросите могат да се изследват доста задълбочено. Консултативната обществена ангажираност чрез фокус групи предоставя на формулиращите политиките и на вземащите решенията много по-богат обем от данни относно обществените отношения и ценности и предлага възможности за по-пълно изследване защо хората се чувстват по определен начин, като осигурява също така време за разработване на идеи, варианти и приоритети заедно с обществеността.
- Групи за допитвания до бизнеса - Групата за допитвания е група предприятия, които участват в много целенасочени проучвания, въпросници или групови срещи с цел предоставяне на точна информация на обществените институции по бърз и евтин начин.
- Консултативни комисии - Консултативните комисии са временни или постоянни комитети, създадени да действат като източник на експертиза по комплексни въпроси. Въпреки че обикновено се свързват с текущи консултации, тези форуми могат да се използват и за еднократни консултационни процеси.

4.3. Рискове и предизвикателства

Анализът на отговорите е една от най-важните части на консултационния процес. Той трябва да отчете следните възможни проблеми, свързани с отговорите на консултациите - малък процент отговорили (може би поради липса на интерес, ангажираност, доверие), неразбиране на основните въпроси, ниско качество на отговорите (например недостатъчно детайли, липса на доказателствен материал, представяне на субективни мнения вместо доказателствен материал), прекалено широк или прекалено тесен кръг от мнения, искания за основни промени, извън обхвата на дискутирания въпрос.

5. Описание на необходимите действия за прилагане принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност

Ефективното планиране и успешното устойчиво и интегрирано развитие се основават на отворен и прозрачен процес с широко включване на гражданите и заинтересованите страни във всичките му етапи. Включването на гражданите и заинтересованите страни осмисля и легитимира процеса на планиране и програмиране и повишава устойчивостта на развитието. Широкото гражданско участие повишава качеството и стойността на публичните стратегии и политики и засилва общественото доверие и отговорност.

5.1. Принципи, които общината ще следва за успешно включване на всички заинтересовани страни

- Осъществяване на достъпен и приобщаващ процес, адекватен на целта;
- Предоставяне на актуална и разбираема предварителна информация по темите за дискусия;
- Осигуряване на равен достъп и представителство на всички заинтересовани обществени групи;
- Включване на резултатите от процеса на участие във формулирането на самите решения и политики;
- Сътрудничество с всички на принципа на равнопоставеност и зачитане на гражданските и човешки права.

5.2. Етапи на включването на гражданите и заинтересованите страни в планирането и програмирането

- Информирание - първият, основополагащ етап от процеса на планиране, който цели да информира хората за това, което предстои и да ги насърчи да участват. Общината ще използва методи и начини за информирание като информационни срещи с гражданите и заинтересованите страни, пресконференции; публикации в медиите и в интернет и др.

- Консултиране - важен етап от планирането, в който гражданите и заинтересованите страни са поканени да коментират намерението на управляващите да осъществят процес на планиране / програмиране и да споделят мнения относно предложения подход на работа.
- Вземане на съвместни решения - гражданите / заинтересованите страни работят съвместно с управляващите за формулиране на общи решения; на този етап се изисква включване на всички заинтересовани страни. Ефективни методи и подходи за вземане на съвместни решения са: публично обсъждане, “кръгла маса”, “обществен форум”.
- Изпълнение на решенията (съвместни действия) - това е етапът на изпълнението на съвместно взетите решения, в който управляващите и гражданското общество предприемат съвместни действия за реализирането на конкретни дейности или инициативи.
- Наблюдение и оценка на изпълнението - заключителен етап от участието, в който освен управляващите органи, външни наблюдатели и оценители, трябва да бъдат включени и представители на гражданите и заинтересованите страни, участвали в етапите на планиране и изпълнение. За тази общината ще инициира създаването на смесени групи за мониторинг и оценка, обществени съвети и комисии и др. с участието на представители на НПО, академичните среди и други независими специалисти.

5.3. Някои подходи за вземане на съвместни решения

Обща характеристика на представените по-долу подходи е, че при всички тях се търсят съвместни / общи решения чрез постигане на консенсус между различните заинтересовани страни:

- **Кръгла маса** - открита обществена дискусия, водена от професионален модератор/фасилитатор. Важна предпоставка за успеха на кръглата маса е различните групи участници / заинтересованите страни да бъдат поставени при равни условия. Обикновено кръглата маса се провежда еднократно в продължение на няколко часа и цели дългосрочни решения и устойчиви резултати по конкретна тема/ област на развитие. По време на дискусията се води протокол, който е публичен и общодостъпен.

- **Обществен форум** - цикъл от структурирани обществени дискусии/ форум-сесии между равнопоставени участници, които са разпределени по работни маси в зависимост от своята професионална или социална принадлежност (администрация, бизнес, култура, образование, млади хора, малки населени места и др.) Винаги се предвижда една маса за гости или външни експерти, които участват във форум–сесиите с цел да дадат своя експертен / професионален принос за вземането на общи решения. Освен това в залата трябва да има достатъчно места за наблюдатели на процеса и представители на медиите. Дискусията се води от външен / професионален модератор, а организацията на процеса се осъществява от местен екип/ инициативна група.

- **Планиране с участие** - продължителен и комплексен процес (8-10 месеца), който обикновено се осъществява с участието на ключови заинтересовани групи/ страни и с подкрепа от външни експерти. Процесът се управлява от отговорните органи/ институции и се основава на партньорство и участие на всички заинтересовани страни и личности. Освен време са необходими определени ресурси и план за действие. Координацията на процеса се осъществява от Управляваща група, в която се включват отговорни представители на инициаторите, а по отделните теми/ сектори се сформират работни групи, в които участват както експерти от съответната институция, така и представители на заинтересованите страни с опит и експертиза по темата. Работата на Управляващата и работните групи се подпомага от външни експерти, а на всеки етап от програмния / плановия процес (анализ, стратегия, план за изпълнение, бюджет и т.н.) се правят общи вътрешни обсъждания между работните групи, след което се организират публични обсъждания, на които се канят гражданите и всички заинтересовани страни.